

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ

Қаржылық есептілік

2022 жылдың 31-желтоқсанында аяқталған жылға ХҚЕС сәйкес әзірленген

Алматы 2023

Мазмұны

Тәуелсіз аудиторлардың есебі

Қаржылық есептілік

Кірістер мен шығыстар және басқа жиынтық табыс туралы есеп.....	1
Қаржылық жағдай туралы есеп	2
Ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп.....	3
Меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп	5

Қаржылық есептілікке ескертпелер және есепке алу саясатының негізгі ережелері

1. Жалпы ақпарат	6
2. Қаржылық есептілікті әзірлеу негіздері	6
3. Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы.....	9
4. Таза сақтандыру төлемдері	10
5. Қаржылық кірістер	12
6. Жалпы әкімшілік шығыстар	12
7. Табыс салығы	12
8. Ақша қаражаттары.....	13
9. Банктік депозиттер	13
10. Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	13
11. Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	14
12. Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар.....	14
13. Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	14
14. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	14
15. Басқа активтер.....	15
16. Негізгі құралдар	15
17. Сақтандыру келісімшарттары бойынша міндеттемелер.....	16
18. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	17
19. Басқа міндеттемелер	17
20. Жалға алу.....	17
21. Капитал мен қорлар	17
22. Қаржылық тәуекелдердері басқару мақсаты мен саясаты.....	18
23. Шартты және әлеуетті міндеттемелер	30
24. Байланысты тараптармен жасалған операциялар.....	31

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ

25.	Есепке алу саясатының негізгі ережелері	32
26.	Есептік кезеңнен кейінгі оқиғалар	40

ТӘУЕЛСІЗ АУДИТОРЛАРДЫҢ ЕСЕБІ

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ-ның акционерлеріне

Пікір

Біз «Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ-ның (бұдан әрі – Компания) осы ұсынылып жатқан қаржылық есептілігіне аудит жүргіздік. Мұнда 2022 жылдың 31-желтоқсанына дейінгі күй-жай бойынша қаржылық жағдай туралы есеп, кірістер мен шығыстар және басқа жиынтық шығыстар туралы есеп, ақша қаражаттарының қозғалысы туралы есеп және көрсетілген күні аяқталған жылғы меншікті капиталдағы өзгерістер туралы есеп, сонымен қатар қаржылық есептілікке жасалған ескертпелер мен есепке алу саясатының негізгі ережелері қамтылған.

Біздің пікірімізше, ұсынылып отырған есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарының (бұдан әрі – «ХҚЕС») талаптарына сәйкес барлық маңызды аспектілер бойынша сенімді, 2022 жылдың 31-желтоқсаны күнгі күй-жай бойынша Компанияның қаржылық жағдайын, сондай-ақ оның шаруашылық қызметінің нәтижелері мен көрсетілген күні аяқталған жылғы ақша қаражаттарының қозғалысын көрсетеді.

Пікір білдіру үшін негіздер

Біз Халықаралық аудит стандартына (бұдан әрі – «ХАС») сәйкес аудит жүргіздік. Біздің жауапкершілігіміз сол стандартқа сәйкес біздің есебіміздің «Қаржылық есептілік үшін аудитордың жауапкершілігі» бөлімінде көрсетілген. Бухгалтерлер үшін халықаралық этика стандарттары бойынша кеңестің кәсіби бухгалтерлердің этика кодексіне (бұдан әрі – «БЭХСК») және Қазақстан Республикасында біздің қаржылық аудитімізге қолданылатын этикалық талаптарға сәйкес Компанияға қатысты тәуелсізбіз және біз аталған талаптар мен БЭХСК Кодексіне сәйкес басқа да этикалық міндеттерді орындадық. Біз алған аудиторлық дәлелдемелер біздің пікіріміз үшін негіз болуына жеткілікті және лайықты болып табылатынына сенімдіміз.

Басқа мәліметтер

Компанияның 2021 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған қаржылық есептілігін басқа аудитор тексерген және 2022 жылдың 26 сәуірінде есептілікте жетілдірілмеген пікір білдірген.

Қаржылық есептілік үшін басшылық пен корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалардың жауапкершілігі

Компанияның басшылығы осы қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау және оны сенімді деректермен беру үшін, сондай-ақ Компания басшылығы қаржылық есептілікті дайындау үшін қажет деп санайтын, қитұрқы әрекеттерден немесе қателерден туындаған едәуір бұрмалаулар қамтылмаған ішкі бақылау жүйесін қамтамасыз ету үшін жауапты болады.

Басшылық Компанияны жою, оның қызметін тоқтату немесе ниетінде болған немесе басшылықтың

қызметті жоюдан немесе таратудан басқа қандай да бір өзге нақты баламасы болмаған жағдайларды қоспағанда, қаржылық есептілікті дайындау кезінде Компанияның үздіксіздік негізде қызмет атқаруды жалғастыру қабілетін бағалау үшін, тиісті жағдайларда қызметтің үздіксіздігіне жататын мәліметтерді ашу үшін және қызметтің үздіксіздігі туралы жол беру негізінде есептілік дайындау үшін басшылыққа жауапкершілік артылады.

Корпоративтік басқаруға жауапты тұлғалар қаржылық есептілікті дайындау барысын бақылау үшін жауапты болады.

Тәуелсіз фирма - әлемдегі барлық негізгі қалаларда орналасқан Moore Global Network Limited халықаралық желісінің қатысушысы

Қаржылық есептілікке аудит жүргізу үшін аудитордың жауапкершілігі

Біздің аудиттің мақсаты – қаржылық есептілікке алаяқтық немесе қате салдарынан елеулі бұрмаланулардың жоқтығына негізделген сенімділік алу және біздің пікірімізді қамтитын тәуелсіз аудиторлардың есебін шығару болып табылады. Жеткілікті сенімділік – сенімділіктің жоғары дәрежесі болып табылады, бірақ ХАС-қа сәйкес жүргізілген аудит, егер болса, әрқашан елеулі бұрмалауды анықтайтындай кепілдік бермейді. Бұрмаланулар – алаяқтық әрекеттердің немесе қателіктің салдарынан туындауы мүмкін және, егер олар жеке немесе жиынтығында осы қаржылық есептіліктің негізінде қабылданған қаржылық есептілікті пайдаланушылардың экономикалық шешімдеріне әсер етуі мүмкін болса, ол бұрмаланулар маңызды болып табылады.

Біз өз аудитімізде ХАС-қа сәйкес кәсіби пайымдауды пайдаланамыз және аудитті жоспарлау мен жүргізу кезінде кәсіби скептицизм қағидатын басшылыққа аламыз. Сондай-ақ біз:

- Қитұрқы әрекеттердің немесе қателіктердің нәтижесінде қаржылық есептіліктің елеулі бұрмалану тәуекелдерін анықтаймыз және бағалаймыз, сол тәуекелдерге жауап беру үшін аудиторлық жосықтарды әзірлейміз және жүргіземіз, сонымен қатар өз пікірімізді білдіру үшін жеткілікті және тиісті аудиторлық дәлелдерді аламыз. Қитұрқы әрекеттердің нәтижесінде туындайтын елеулі бұрмалануларды анықтамау тәуекелі – қателіктен туындаған елеулі бұрмалануды анықтамау тәуекелінен де жоғары, өйткені қитұрқы әрекеттерде сөз байласу, жалғандық, қасақана әрекетсіздік, ішкі бақылау жүйесіне байқатпай, ақпараттарды немесе әрекеттерді бұрмалап беру қамтылуы мүмкін.
- Біз Компанияның ішкі бақылау жүйесінің тиімділігі туралы пікір білдіру мақсатында емес, қалыптасқан жағдайда қолайлы аудиторлық жосықтарды әзірлеу мақсатында аудит жүргізу барысында пайдалану үшін ішкі бақылау жүйесін зерттейміз.
- Қолданылған есепке алу саясатының орындылығын және басшылық дайындаған бухгалтерлік бағалаулардың негізділігін және ақпараттардың тиісінше ашып көрсетілуін бағалаймыз.
- Басшылықтың қызметтің үздіксіздігі қағидасын қолдануының орындылығы және алынған аудиторлық дәлелдер негізінде Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру қабілетіне елеулі күмән тудыруы мүмкін оқиғаларға қатысты елеулі белгісіздіктің бар-жоғы туралы қорытынды жасаңыз. Егер біз елеулі белгісіздік бар деп есептесек, біз осы аудиторлық есепте қаржылық есептіліктің тиісті ескертулерге назар аударуымыз керек немесе егер ашып көрсету жеткіліксіз болса, пікірді өзгертуіміз қажет. Біздің қорытындыларымыз есеп беру күніне алынған аудиторлық дәлелдерге негізделген. Дегенмен, болашақ оқиғалар немесе жағдайлар Компанияның үздіксіз қызметін жалғастыру мүмкіндігіне әсер етуі мүмкін.
- Қаржылық есептіліктің жалпы көрінісін, құрылымын және мазмұнын, оның ішінде ақпаратты ашылуын, сондай-ақ соның негізінде қамтылған операциялар мен оқиғалардың

әділ ұсынылуын бағалаймыз.

- Біз Компанияны басқаруы үшін жауапты тұлғаларды аудиттің жоспарланған көлемі мен мерзімдері туралы, сондай-ақ аудит барысында анықталған елеулі аудиторлық ескертулерді, оның ішінде ішкі бақылау жүйесіндегі елеулі кемшіліктер туралы хабардар етеміз.

Бекітемін

Василий Никитин

Аудитор, біліктілік куәлігінің № 0000507, 2.... жылдың 8
ақпанда берілген

Басқарушы серіктес «Moore Kazakhstan» ЖШС 27 сәуір 2023
жыл

Қазақстан Республикасының Қаржы министрлігі 2022 жылдың 16-маусымында берген Аудиторлық қызметпен айналысуға
мемлекеттік лицензияның № 22011362

мың теңге	Ескертп	2022	2021
Сақтандыру сыйлықақылары	3	10,084,703	4,077,578
Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары	3	(1,820,663)	(775,758)
Сақтандыру сыйлықақысының таза сомасы		8,264,040	3,301,820
Алақол сыйлықақылар қорындағы таза өзгерістер	3	(3,826,447)	26,284
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы		4,437,593	3,328,105
Сақтандыру төлемдерін төлеу бойынша таза шығыстар	4	(2,391,228)	(998,722)
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы таза өзгерістер	4	1,178,589	(113,873)
Таза сақтандыру төлемдері		(1,212,639)	(1,112,595)
Комиссиялық табыстар		—	81,585
Комиссиялық шығыстар		(642,261)	(318,833)
Сақтандыру қызметінен түскен табыс		2,582,693	1,978,262
Бағам айырмашылығынан түскен табыс		2,977,727	1,232,487
Қаржылық кірістер	5	5,651,235	4,899,984
Қаржылық шығыстар		(527)	(5,314)
Өзгерістері кірістер мен шығыстар арқылы көрсетілетін әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер бойынша таза (шығын) кіріс	11	(129,781)	624,487
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер бойынша таза (шығын) табыс	13	(34,157)	970,234
Инвестициялық қызметтен түскен табыс		8,464,497	7,721,877
Жалпы әкімшілік шығыстар	6	(1,447,192)	(1,504,922)
Басқа операциялық (шығыстар) кірістер, нетто		(94,136)	24,322
Операциялық шығыстар		(1,541,328)	(1,480,600)
Салық салғанға дейінгі табыс		9,505,862	8,219,539
Табыс салығы бойынша шығыстар	7(a)	(1,065,041)	(725,035)
Бір жылғы таза табыс		8,440,821	7,494,504
Басқа жиынтық шығыстар			
Кейіннен кірістер мен шығыстарға жатқызылмайтын баптар: Негізгі құралдардың әділ құнын түзету	21(6)	226,022	67,589
Кейіннен кірістер мен шығыстарға жатқызылуы мүмкін: Қолда бар сатуға арналған инвестициялардың әділ құныны түзету			
		21(в) (5,630,792)	(1,178,160)
Бір жылғы басқа жиынтық шығыстар		(5,404,770)	(1,110,571)
Бір жылғы жалпы жиынтық кірістер		3,036,051	6,383,933

Ержанова Р.С.
«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ
Басқарма Төрайымы

Бұл Қаржылық есептілікті Компанияның басшылығы 2023 жылдың 27-сәуірінде бекіткен және соның атынан қол қойылды:

Абдигалиева Н.У.
«Виктория» Сақтандыру компаниясы»
АҚ
Бас бухгалтері

мың теңге	Ескерт	2022	2021
АКТИВТЕР			
Ақша қаражаттары	8	4,223,076	14,123,433
Банктік депозиттер	9	2,423,154	18,624,396
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	10	2,707,495	5,422,055
Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	11	287,175	416,956
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	12	22,297,318	18,969,176
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	13	45,143,774	33,071,008
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	14	306,043	140,139
Табыс салығы бойынша алғы төлем		340,564	795,884
Алақол сыйлықақылар қоры, қайта сақтандырушылардың үлесі	17(a)	1,151,853	680,131
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығыстар қоры, қайта сақтандырушыны үлесі	17(6)	331,303	88,108
Басқа активтер	15	2,560,936	7,292,144
Негізгі құралдар	16	1,529,042	1,362,966
Материалдық емес активтер		4,763	8,891
Пайдалану құқығы нысанындағы актив		-	7,992
Кейінге қалдырылған салық активі	7(6)	—	25,288
ЖАЛПЫ АКТИВ		83,306,496	101,028,567
МІНДЕТТЕМЕЛЕР			
Алақол сыйлықақылар қоры	17(a)	7,614,786	3,316,617
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығыстар қоры	17(6)	3,308,531	4,243,925
Сақтандыру мен қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	18	76,335	690,517
Басқа міндеттемелер	19	602,396	122,774
Кейінге қалдырылған салық міндеттемелері	7(6)	13,663	—
		11,615,711	8,373,833
КАПИТАЛ мен ҚОРЛАР			
Акционерлік капитал	21(a)	1,809,998	1,809,998
Меншікті сатып алынған акциялар	21(a)	(38,962)	(38,962)
Негізгі құралдарды қайта бағалауға арналған қор	21(6)	456,264	262,125
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді бағалауға арналған қор	21(в)	(5,194,617)	436,175
Бөлінбеген табыс		74,658,102	90,185,398
ЖАЛПЫ КАПИТАЛ МЕН МІНДЕТТЕМЕЛЕР		71,690,785	92,654,734
		83,306,496	101,028,567

**2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған
жылға Ақша қаражаттарының қозғалысы
туралы есеп**

мың теңге	Еске	2022	2021
ОПЕРАЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Салық салғанға дейінгі табыс		9,505,862	8,219,539
Түзетулер:			
Алақол сыйлықақылар қорындағы таза өзгерістер	3	3,826,447	(26,285)
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы таза өзгерістер	4	(1,178,589)	113,873
Бағам айырмашылығынан іске асырылмаған табыс		(2,977,727)	(1,232,487)
Қаржылық кірістер	5	(5,651,235)	(4,899,984)
Қаржылық шығыстар		526	8,224
Пайданың немесе залалдың құрамында көрсетілетін өзгерістің әділ құны бойынша бағаланатын қаржылық активтер бойынша таза залал (табыс)	11	129,781	(624,481)
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер бойынша таза залал (табыс)	13	34,157	(970,239)
Тозу және амортизация	6	136,839	202,001
Құнсызданудан келген залалдар	14	24,252	38,167
Айналымдағы капитал өзгергенге дейін операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттарының қозғалысы		3,850,313	828,328
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің (көбеюі) азаюы		(190,156)	126,111
Басқа активтердің азаюы (көбеюі)		4,731,208	(7,068,615)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешектің (көбеюі) азаюы		(614,284)	545,367
Басқа міндеттемелердің көбеюі (азаюы)		488,606	(17,756)
Табыс салағын төлегенге дейін операциялық қызметтен түскен ақша қаражаттары		8,265,687	(5,586,565)
Төленген табыс салығы		(611,431)	(814,196)
Операциялық қызметтен түскен (пайдаланылған) таза ақша қаражаттары		7,654,256	(6,400,761)
ИНВЕСТИЦИЯЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Негізгі құралдарды сатып алу	15	(8,267)	(26,038)
Өтегенге дейін ұсталатын инвестицияларды сатып алу		(17,153,290)	(18,095,792)
Өтегенге дейін ұсталатын инвестицияларды сатудан түскен ақшалар		14,789,609	10,564,595
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді сатып алу		(20,211,254)	(16,574,434)
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді сатудан түскен ақшалар		4,192,082	19,306,218
Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтерді сатудан түскен ақшалар		—	2,122,676
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелердің өзгерісі		2,715,827	(3,922,759)
Банктік депозиттердің өзгерісі		18,376,559	22,524,110
Алынған дивидендтер		18,999	458,453
Алынған пайыздар		4,187,481	2,284,508
Инвестициялық қызметтен түскен таза ақша қаражаттары		6,907,746	18,641,537
ҚАРЖЫЛЫҚ ҚЫЗМЕТ			
Жалға алу төлемдері		(10,072)	(80,665)
Меншік иелеріне төленген дивидендтер	21 (r)	(24,000,000)	(3,300,000)
Қаржылық қызметте пайдаланылған таза ақша қаражаттары		(24,010,072)	(3,380,665)
Ақша қаражаттарының таза көбеюі (азаюы)		(9,448,070)	8,860,111
Айырбастау бағамының өзгерісінің ақша қаражаттарына тиімділігі		(452,287)	46,204
Жыл басындағы ақша қаражаттары		14,123,433	5,217,118

Жылдың соңындағы ақша қаражаттары

8 **4,223,076** 14,123,433

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған
жылға ақша қаражаттарының қозғалысы
туралы есеп

Ақшалай емес операциялар

мың теңге

	Ескертпе	2022	2021,
Негізгі құралдарды қайта бағалау	15	282,528	67,589
Негізгі құралдарды қайта бағалау қорының амортизациясы		31,883	27,465
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді қайта бағалау		(5,621,881)	(1,178,160)
Пайыздық табыстан төлем көзінен табыс салығын ұстап қалу	9	24,756	128,509

	Акционерный капитал	Собственные выкупленные акции	Резерв на переоценку основных средств	Резерв на переоценку финансовых активов, имеющихся в наличии для продажи	Резерв непредвиденных рисков	Стабилизационный резерв	Нераспределенный доход	Итого
2021 жылдың 1-қаңтарында	1,809,998	(38,962)	222,001	1,614,335	301	18,013	85,945,115	89,570,801
Бір жылғы таза табыс	—	—	—	—	—	—	7,494,504	7,494,504
Табыс салығын шегеріп тастағанда, негізгі құралдарды қайта бағалау 21 (б)	—	—	67,589	—	—	—	—	87,589
Табыс салығын шегеріп тастағанда, қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді қайта бағалау 21 (в)	—	—	—	(1,178,160)	—	—	—	(1,178,160)
Жалпы жиынтық табыс	-	-	67,589	(1,178,160)	-	—	7,494,504	6,383,933
Негізгі құралдарды қайта бағалауға арналған қордың амортизациясы	—	—	(27,465)	—	—	—	27,465	—
Күтілмеген тәуекелдер	—	—	—	-	(301)	-	301	—
Тұрақтылық тәуекелін аудару	—	—	—	—	—	(18,013)	18,013	—
Жарияланған дивидендтер 21 (г)	—	—	—	—	—	(3,300,000)	(3,300,000)	(3,300,000)
2021 жылдың 31 желтоқсанында	1,809,998	(38,962)	262,125	436,175	—	—	90,185,398	92,654,734
Бір жылғы таза табыс	—	—	—	—	—	—	8,440,821	8,440,821
Табыс салығын шегеріп тастағанда, негізгі құралдарды қайта бағалау 21 (б)	—	—	226,022	—	—	—	—	226,022
Табыс салығын шегеріп тастағанда, қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді қайта бағалау 21 (в)	—	—	—	(5,630,792)	—	—	—	(5,630,792)
Жалпы жиынтық табыс	—	—	226,022	(5,630,792)	—	—	8,440,821	3,036,051
Негізгі құралдарды қайта бағалауға арналған қордың амортизациясы	—	—	(31,883)	—	—	—	31,883	—
Жарияланған дивидендтер 21 (г)	—	—	—	—	—	—	(24,000,000)	(24,000,000)
2022 жылдың 31 желтоқсанында	1,809,998	(38,962)	456,264	(5,194,617)	-	—	74,658,102	71,690,785

1. Жалпы ақпарат

(а) Ұйым мен оның қызметі

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» Акционерлік қоғамы (бұдан әрі – Компания) Қазақстан Республикасында 1993 жылы, Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес құрылған. Соңғы бақылау тарап және негізгі акционер – Сарсенов Эльдар Рашитович.

Компанияның 2022 жылдың 23 қыркүйегінде Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі ерікті және міндетті жалпы сақтандыруды жүзеге асыруға берген №2.2.1 Лицензиясы бар.

Компания келесідей сыныптар бойынша түрлі сақтандыру өнімдерін ұсынады:

- ерікті сақтандыру: жазатайым оқиғалардан сақтандыру, автомобиль, су, әуе және теміржол көліктерін сақтандыру, ауырып қалу жағдайынан сақтандыру, басқа қаржылық залалдарды сақтандыру, мүлікті залалдан сақтандыру, ғарыш объектілерін сақтандыру, ғарыш объекті иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру, автомобиль, су және әуе көлігі иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру, басқа да азаматтық-құқықтық жауапкершіліктерді сақтандыру, кәсіби жауапкершілікті сақтандыру, титулдық сақтандыру;
- міндетті сақтандыру: көлік құралы иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін ерікті сақтандыру, тасымалдаушының жолаушылар алдындағы азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру, экологиялық сақтандыру, қызметі үшінші тұлғаларға зиян келтіру қаупімен байланысты объект иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру, жеке нотариустардың азаматтық-құқықтық жауапкершілігін сақтандыру.

Компанияның негізгі офісі келесі мекенжай бойынша тіркелген және орналасқан: Қазақстан Республикасы, Алматы қ., Сейфуллин даңғ., 521.

2022 жылдың 31 желтоқсаны күнгі күй-жай бойынша Компанияның келесідей қалаларда 13 филиалы бар: Ақтау, Ақтөбе, Атырау, Қостанай, Павлодар, Петропавл, Семей, Талғар, Тараз, Орал, Өскемен, Шымкент, Ақмола, Қарағанды облыстары (2021: 14 филиал). 2022 жылдың 31 желтоқсаны күнгі күй-жай бойынша Компанияда 201 адам (2021 ж.: 198 адам) жұмыс істеді.

(б) Қазақстанда шаруашылық қызмет атқару шарттары

Компанияның қызметі негізінен Қазақстанда жүзеге асырылады. Соған байланысты Компания Қазақстанда бизнес жүргізуге тиесілі экономикалық, саяси және әлеуметтік тәуекелдерге ұшырауы мүмкін. Бұл аталған тәуекелдер үкіметтің саясатынан, экономикалық шарттардан, салықтар мен реттеу қатысты енгізулерден немесе өзгерістерден, валюталық бағамдардың ауытқуынан және келісімшарттық құқықтарды орындауды қамтамасыз етуден туындайтын мәселелерді қамтиды.

Бұл қаржылық есептілік басшылықтың Қазақстандағы экономикалық шарттардың Компанияның қызметіне және қаржы жағдайына ықпал етуін бағалауын көрсетеді. Болашақтағы экономикалық шарттардың басшылықтың бағалауына сәйкес келмеуі мүмкін.

2. Қаржылық есептілікті дайындау негіздері

(а) ХҚЕС сәйкестігі туралы мәлімдеме

Бұл қаржылық есептілік Халықаралық қаржылық есептілік стандарттары жөніндегі кеңес

(бұдан әрі – «ХҚЕСК») шығарған Халықаралық қаржылық есептілік стандарттарына (бұдан әрі – «ХҚЕС») және ХҚЕСК-нің Халықаралық қаржылық есептілікті түсіндіру жөніндегі комитеті (ХҚЕТК) шығарған түсініктемелерге сәйкес әзірленді.

(b) Үздіксіздік қағидаты

Бұл қаржылық есептілік Компания өзінің қызметін үздіксіздік негізінде жалғастырады деген жорамалдың негізінде дайындалды.

2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компанияның бөлінбеген табысы 74,658,102 мың теңгені құрады.

Компанияның қызметтеріне болжалды бағаларға талдау жүргізгеннен, күрделі сипаттағы берешек пен міндеттемелерді өтеуден, сондай-ақ сақтандыру қызметтеріне сұраныстың төмендеуі, операциялық және күрделі шығындардың артуы секілді ықтимал қолайсыз салдарды бағалаудан кейін басшылық негізді түрде бөлінбеген табыстың едәуір қоры және Компанияның айналымдағы едәуір капиталы ақша қаражаттарымен оның күтілетін қажеттіліктерін өтеуде жеткілікті кепілдік болады деп пайымдайды.

2. Қаржылық есептілікті дайындау негіздері, жалғасы

Тиісінше, Компания қаржылық есептілікті дайындау кезінде үздіксіз қызмет атқару қағидатын қолдануды жалғастырады.

(в) Негізгі өлшемдер

Бұл қаржылық есептілік 9 ХҚЕС «Қаржылық құралдар: тану және бағалау»-ға сәйкес кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын, 16 ХБЕС «Негізгі құралдар»-ға сәйкес әділ құн бойынша есепке алынатын қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді және негізгі құралдарды (жылжымайтын мүлікті) қайта бағалау тарихи құн бойынша есепке алу қағидатына сәйкес дайындалды.

(г) Функционалдық валюта және таныстырылым валютасы

Қазақстанның ұлттық валютасы – Қазақстан теңгесі (бұдан әрі – «теңге») болып саналады, ол Компанияның функционалдық валютасы, сондай-ақ осы қаржылық есептілікті ұсыну валютасы болып саналады. Теңгемен берілген барлық қаржылық ақпарат мыңға дейін дөңгелектелген (бұдан әрі – «мың теңге»).

(д) Жаңа стандарттар мен түсініктемелерді қабылдау

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде Компания 2022 жылдың 1-қаңтарынан бастап күшіне енген келесідей стандарттар мен түзетулерді қолданды:

- Қаржылық есептілікті дайындаудың концептуалды негізі (3 ХҚЕС-ке түзетулер);
- 2021 жылдың 30 маусымынан кейін COVID-19-ға байланысты жалға алу бойынша жеңілдіктер (16 ХБЕС-ке түзетулер);
- Негізгі құралдар: тағайындалуы бойынша пайдаланғанға дейінгі ақшалай (16 ХБЕС-ке түзетулер);
- Ауыртпалық қоятын келісімшартта – келісімшартты орындау құны (37 ХБЕС-ке түзетулер);
- ХҚЕС-ті жыл сайын жетілдіру, 2018 - 2020 жылдар.

Жоғарыда аталған стандарттар мен түзетулер Компанияның қаржылық есептілігіне елеулі әсер

еткен жоқ.

(е) Пайдалануға әлі қабылданбаған жаңа стандарттар мен түсіндірулер

Осы қаржылық есептілікті дайындау кезінде Компания жаңа жарияланған, бірақ күшіне әлі енбеген стандарттарды, түсіндірмелерді және соларға жасалған түзетулерді қолданбады. Аталған стандарттар мен түсіндірулер Компанияның қаржылық есептілігіне елеулі әсер етуі күтілмейді.

9 ХҚЕС «Қаржылық құралдар». Стандарттың соңғы нұсқасы 2014 жылы шығарылған. Бұл стандарт 39 ХБЕС «Қаржылық құралдар: тану және бағалау»-ды ауыстырады. 9 ХҚЕС-те қаржылық активтерді классификациялауға және бағалауға қойылатын жаңа талаптарды қамтиды. Алайда, 9 ХҚЕС «Қаржылық құралдар» мен 4 ХҚЕС «Сақтандыру келісімшарттары»-н қолдануға қатысты түзетулер қызметін көбінесе сақтандырумен байланысты ұйымдарға рұқсат береді, бұл стандартты қолдануды кейінге қалдырады. Компания 9 ХҚЕС-қа 2023 жылдың 1-қаңтарынан бастап көшеді және қазіргі уақытта жаңа стандарттың қаржылық есептілікке әсерінің толықтығын бағалап және 2022 жылға салыстыру деректерін қайта есептеп жатыр.

17 ХҚЕС «Сақтандыру келісімшарттары» 2023 жылдың 1-қаңтарынан бастап күшіне енеді. Бұл стандарт динамикалық актуарлық жол берулерді ескере отырып, еңбекпен табылған сыйлықақы тәсілінен күтілетін ақша түсімдерін болжалдау әдісіне көшуді ұсынады. Динамикалық актуарлық жол берулер ретінде нарықтық деректер негізінде дисконттау мөлшерлемесі мен белгісіздік факторын ескеретін тәуекелдік түзетулер назарға алынады. Қазіргі уақытта Компания күтілетін ақша түсімдерінің модельдерін әзірлеу және 2022 жылға салыстыру деректерін қайта есептеу үшін сақтандырудың негізгі бағыттарын бағалап жатыр.

(ж) Есептік бағалаулар мен жорамалдарды пайдалану

Осы қаржылық есептілікті ХҚЕС сәйкес дайындау кезінде Компанияның басшылығы активтер мен міндеттемелерді көрсетуге және шартты активтер мен міндеттемелер туралы ақпаратты ашуға қатысты кәсіби пайымдауды, жорамалдауды және есептік бағалауларды пайдаланады. Пайымдаулар басшылықтың бұрынғы тәжірибесіне қатысты белгілі бір фактілер мен жағдайларды білуіне негізделген. Нақты нәтижелер осы бағалауға сәйкес келмеуі мүмкін.

Жорамалдар мен солардың негізінде жасалған есептік бағалауларға – оларды өзгерту қажеттілігіне қатысты тұрақты түрде талдау жасалып отырылады. Есептік бағалаулардағы өзгерістер – сол бағалаулар қайта қаралған есептік кезеңде және сол өзгерістерде қарастырылған барлық кейінгі кезеңдерде танылады.

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға
Қаржылық есептілікке ескертпе

2. Қаржылық есептілікті дайындаудың негіздері, жалғасы

Келесі ескертпелерде белгісіздікті бағалауды талап ететін негізгі салалар туралы және есеп саясатының ережелерін қолдану барысында жинақталған және қаржылық есептілікте көрсетілген сомаларға едәуір әсер еткен ең маңызды пайымдаулар туралы ақпараттар берілген. Соған қарамастан, басшылық, егер басқалай келісілмеген болса, аталған факторлар әсер ететін активтер мен міндеттемелер құнының едәуір өзгерісін келесі 12 ай ішінде ақылға қонымды диапазонда күтпейді.

- 7 Ескертпе - Табыс салығы. Қазақстанның салық, валюталық және кедендік заңнамасы аса жиі орын алуы мүмкін түрлі түсіндірулер мен өзгертулердің объекті болып табылады. Компанияның мәмілелері мен қызметіне қатысты қолданылатын осындай заңнамаға

қатысты басшылықтың түсіндірмесіне байланысты өңірлік немесе мемлекеттік органдар дауласуы мүмкін. Сонымен, қосымша салықтар, айыппұлдар және пайыздар есептелуі мүмкін. Салық есептеуге қатысты салық салу кезеңдері тиісті органдардың тексеруі үшін қаралып жатқан жылдың алдындағы бес күнтізбелік жыл үшін ашық болып қала береді. Белгілі бір жағдайларда шолулар ұзағырақ кезеңдерді қамтуы мүмкін. Басшылық 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша өзінің салық заңнамасын түсіндіруі негізді деп санайды және Компанияның тиісті позициясы салық органдарына тарапынан расталады.

- 11 Ескертпе. Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер. Егер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген қаржылық активтердің әділ құны белсенді нарықтағы бағалардың негізінде анықталмаса, онда ол математикалық модельдерді қамтитын түрлі бағалау модельдерін пайдалану арқылы анықталады. Мұндай модельдер үшін шығыс деректері, егер қолдануға келсе, бақыланатын нарықтың негізінде анықталады; олай болмаған жағдайда, әділ құнды анықтау үшін пайымдауды қолдану қажет;
- 13 Ескертпе - Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер. Егер қаржылық жағдай туралы есепте көрсетілген қаржылық активтердің әділ құнын белсенді нарықтағы бағалардың негізінде анықтауға болмаса, онда ол математикалық модельдерді қамтитын түрлі бағалау модельдерін пайдалану арқылы анықталады. Мұндай модельдер үшін шығыс деректері, егер қолдануға келсе, бақыланатын нарықтың негізінде анықталады; олай болмаған жағдайда, әділ құнды анықтау үшін пайымдауды қолдану қажет;
- 14 Ескертпе - Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің және басқа активтердің құнсыздануына арналған қор. Құнсыздануды бағалау үшін Компания сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешекті және басқа активтерді тұрақты түрде тексеріп отырады.

Үмітсіз сомалар мен нақты кредиттік тәуекелдер сақтандыру сыйлықақылары мен басқа активтердің жалпы сомасы бойынша шығынға жазылады. Бұрынғы тәжірибеге негізделген құнсыздануға арналған қорлар тікелей сақтандыру бойынша сақтанушылардан және агенттерден/брокерлерден дебиторлық берешектерге қатысты және қайта сақтандыру бойынша контрагенттерге қатысты қажетті болып табылады.

- 16-Ескертпе - Негізгі құралдар. Бағалау жердің, ғимараттар мен үйлердің әділ құнын, сондай-ақ активтердің пайдалы қызмет ету мерзімдерін айқындау кезінде жасалды.
- 17 Ескертпе - Сақтандыру келісімшарттары бойынша залалдарға қатысты туындайтын соңғы міндеттемелерді бағалау – сақтандыру келісімшарттары бойынша міндеттемелер. Компанияның ең маңызды есептік бағалауы болып табылады. Компания аяғында сол залалдар бойынша өтейтін міндеттемелерді бағалау кезінде ескерілуі тиіс бірнеше белгісіздік көздері бар.

Жалпы сақтандыру келісімшарттары үшін бағалаулар әрі есептік күнге мәлімделген залалдардың күтілетін соңғы құны үшін, әрі есептік күнге орын алған, бірақ мәлімделмеген күтілетін соңғы құны үшін асалған болуы тиіс (бұдан әрі – «ОМШҚ»). Залалдардың соңғы шамасы сенімді түрде анықталғанға дейін едәуір уақыт талап етілуі мүмкін және келісімшарттардың кейбір түрлері үшін ОМШҚ қаржылық жағдай туралы есепте залалдар бойынша қордың үлкен бөлігін жинақтайды. Мәлімделген залалдар мен ОМШҚ құнын бағалау кезінде болашақтағы залалдарды реттеу тенденциясын болжалдау үшін бұрынғы залалдарды реттеу бойынша тенденцияларды пайдалану – басшылық қабылдаған негізгі әдіс болып табылады. Өткен жылдың залалдарын бағалаудың әр есептік күніне сенімді болу үшін қайта бағаланады және қорға өзгертулер енгізіледі. Жалпы сақтандыру залалдары бойынша қорлар ақшаның уақытша құнына дисконтталмайды.

- 22-Ескертпе - Қаржылық тәуекелдерді басқарудың мақсаттары мен саясаты. Әділ құнды

талдау болашақ ақша түсімдерін және дисконттау мөлшерлемелерін бағалауға негізделген;

- 23-Ескертпе - Шартты және әлеуетті міндеттемелер. Бұл ақпаратты ашу басшылықтан міндеттемелерді бағалауды және болашақта ақша қаражатының шығу ықтималдығын анықтауды талап етеді.

(з) **Салыстыру деректері**

Жыл ішінде қаржылық есептілік берудің форматы өзгерген кезде салыстыру деректерін берудің жаңа форматына сәйкес әзірлеу үшін салыстыру деректеріне тиісті өзгертулер енгізіледі.

3. Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы

MOORE

	Ерікті сақтандыру					Міндетті сақтандыру				
2022										
Сақтандыру сыйлықақылары	1,442,766	1,408,811	5,450,106	592,082	14,281	39,214	510,075	540,673	42,125	10,040,133
Кіріс қайта сақтандыру бойынша сақтандыру сыйлықақылары		39,581	—	—	356	4,633	—	—	—	44,570
Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары	(19)	(389,875)	(897,610)	(531,873)	—	—	—	—	(1,286)	(1,820,663)
Сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы	1,442,747	1,058,517	4,552,496	60,209	14,637	43,847	510,075	540,673	40,839	8,264,040
Алақол сыйлықақылар қорындағы өзгерістер	412,765	(389,789)	(4,945,778)	132,245	519,930	(2,635)	(29,637)	3,535	1,195	(4,298,169)
Алақол сыйлықақылар қорындағы өзгерістер қайта сақтандырушылардың үлесі	4	171,629	832,914	(86,624)	(446,806)	—	—	—	605	471,722
Алақол сыйлықақылар қорындағы таза өзгеріс	412,768	(218,160)	(4,112,864)	45,621	73,124	(2,635)	(29,637)	3,535	1,800	(3,826,447)
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы	1,855,516	840,357	439,632	105,830	87,761	41,212	480,438	544,208	42,639	4,437,593
2021										
Сақтандыру сыйлықақылары	1,217,635	793,098	214,043	168,311	600,408	52,572	454,182	519,713	40,906	4,060,868
Кіріс қайта сақтандыру бойынша сақтандыру сыйлықақылары	—	16,710	—	—	—	—	—	—	—	16,710
Қайта сақтандыруға берілген сақтандыру сыйлықақылары	—	(142,281)	(1,104)	(115,502)	(503,346)	(13,525)	—	—	—	(775,758)
Сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы	1,217,635	667,527	212,939	52,809	97,062	39,047	454,182	519,713	40,906	3,301,820
Алақол сыйлықақылар қорындағы өзгерістер	180,892	40,682	(100,393)	(151,711)	(44,045)	(3,569)	(33,163)	12,592	(1,375)	(100,090)
Алақол сыйлықақылар қорындағы өзгерістер қайта сақтандырушылардың үлесі	(75)	(37,505)	415	104,110	59,430	—	—	—	—	126,375
Алақол сыйлықақылар қорындағы таза өзгеріс	180,817	3,177	(99,978)	(47,601)	15,385	(3,569)	(33,163)	12,592	(1,375)	26,285
Еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақыларының таза сомасы	1,398,452	670,704	112,961	5,208	112,447	35,478	421,019	532,305	39,531	3,328,105

Таза сақтандыру төлемдері

	Ерікті сақтандыру					Міндетті сақтандыру				
2022										
Төленген залалдар, брутто	1,987,311	2,211	39,898	—	—	2,460	—	337,471	10,447	2,379,798
Қайта сақтандырушының төленген шығындардағы үлесі	—	—	(32,460)	—	—	—	—	—	—	(32,460)
Кері талаптар бойынша өтемдер	(1,776)	—	(1,501)	—	—	—	—	(14,246)	—	(17,523)
Сақтандыру жағдайларын реттеу бойынша шығыстар	57,465	38	—	—	—	—	—	3,910	—	61,413
Сақтандыру төлемдерін төлеу бойынша таза шығыстар	2,043,000	2,249	5,937			2,460	—	327,135	10,447	2,391,228
Сақтандыру залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы өзгерістер, жалпы сома	(1,212,697)	322,623	275,891	21,189	(31,846)	(215)	2,795	(96,451)	(216,683)	(935,394)
Сақтандыру залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы өзгерістер, қайта сақтандырушының үлесі	(1)	(250,823)	(46,708)	(20,819)	25,167	676			49,313	(243,195)
Сақтандыру залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы таза өзгеріс	(1,212,698)	71,800	229,183	370	(6,679)	461	2,795	(96,451)	(167,370)	(1,178,589)
Қайта сақтандыруға берілген залалдарды шегеріп тастағанда, орын	830,302	74,049	235,120	370	(6,679)	2,921	2,795	230,684	(156,923)	1,212,639

Таза сақтандыру төлемдері, жалғасы

	Ерікті сақтандыру					Міндетті сақтандыру				
мың теңге										
2021										1,093,839
Төленген шығындар, брутто	707,436		21,713		2,615	39,271		291,360	31,444	(59,166)
Қайта сақтандырушының төленген шығындардағы үлесі				-		(37,475)			(21,691)	(40,432)
Кері талаптар бойынша өтемдер	(7,264)							(33,168)		
Сақтандыру жағдайларын реттеу бойынша шығыстар	302							4,179		4,481
Сақтандыру төлемдерін төлеу бойынша таза шығыстар	700,474	—	21,713		2,615	1,796		262,371	9,753	998,722
Сақтандыру залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы өзгерістер, жалпы сома	47,444	9,426	14,538	8,416	84,700	(88)			(67,091)	87,569
Сақтандыру залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы өзгерістер, қайта сақтандырушының үлесі	6B	2,217	4	(5,775)	(3,348)	(232)	2,356	(12,132)	33,370	26,304
Сақтандыру залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қорындағы таза өзгеріс	47,512	11,643	14,542	2,641	81,352	(320)	2,356	(12,132)	(33,721)	113,873
Қайта сақтандыруға берілген залалдарды шегеріп тастағанда, орын алған залалдар	747,986	11,643	36,255	2,641	83,967	1,476	2,356	260,239	(23,968)	1,112,595

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға
Қаржылық есептілікте ескертпелер

5. Қаржылық табыс

мың теңге

	2022	2021,
Қолда бар сатуға арналған қарылық активтердің пайыздық табысы	2,872,369	3,070,091
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар бойынша пайыздық табыс	2,123,573	816,744
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер бойынша пайыздық табыс	420,318	146,832
Банктік депозиттер бойынша пайыздық табыс	215,976	749,152
Дивидендтер бойынша табыс	18,999	117,165
	5,651,235	4,899,984

6. Жалпы әкімшілік шығыстар

мың теңге

	2022	2021,
Еңбекақы төлеу қорынан жалақы мен салықтар	887,457	834,779
Тозу және амортизация	136,839	202,001
Жарнама шығындары	129,953	251,997
Кәсіби қызметтер	85,159	86,645
Жалға алу	84,397	14,362
Банктер мен брокерлердің қызметтері	35,923	30,937
Телекоммуникациялық шығындар	12,573	12,973
Негізгі құралдарға техникалық қызмет көрсету	11,636	18,148
Шығыс материалдары	6,508	6,036
Коммуналдық қызметтер	5,483	5,620
Күзет қызметтері	4,948	4,896
Пошта қызметтері	4,668	4,265
Айыппұлдар, өсімақылар	1,220	710
Басқалары	40,428	31,553
	1,447,192	1,504,922

7. Табыс салығы

(а) Табыс салығы бойынша шығындар

Табыс салығы бойынша шығындардың негізгі құрамдастары: мың теңге

	2022	2021,
Корпоративтік табыс салығы	1,091,507	747,688
Уақыт айырмашылығының туындауы мен қалпына келтірілуі	(26,466)	(22,653)
Табыс салығы бойынша шығындар	1,065,041	725,035

Салық заңнамасы белгілеген мөлшерлеме бойынша салық салынғанға дейін бухгалтерлік табысқа қолданылатын табыс салығын және табыс салығының тиімді мөлшерлемесі бойынша табыс салығы бойынша шығыстарды салыстырып тексеру төменде көрсетілген:

мың теңге

	2022	2021
Салық салынғанға дейінгі табыс	9,505,862	8,219,539
Табыс салығының мөлшерлемесі	20.0%	20.0%
Қолданылатын мөлшерлеме бойынша есептелген табыс салығы	1,901,172	1,643,908
Салық салынбайтын табыстар, нетто	(836,131)	(918,873)
Табыс салығы бойынша шығыстар	1,065,041	725,035
Табыс салығының тиімді мөлшерлемесі	11.2%	8.8%

7. Табыс салығы, жалғасы**(б) Кейінге қалдырылған салық активтері (міндеттемелер)**

Қаржылық есептілікте көрсетілген кейінге қалдырылған салық активтерінің (міндеттемелердің) сомасы:
мың теңге

	2022	2021
Сауда және басқа дебиторлық берешек	51,117	57,921
Есептелген демалыстар	9,362	8,550
Төлеуге тиіс салықтар	812	685
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ алдындағы берешек	228	91
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	(8,911)	—
Негізгі құралдар	(66,271)	(41,959)
	(13,663)	25,288

Қаржылық есептіліктегі кейінге қалдырылған салық активінің (міндеттеменің) қозғалысы:

мың теңге	2022	2021
1 қаңтарда	25,288	2,635
Табыстарға жатқызылған	26,466	22,653
Басқа жиынтық шығысқа жатқызылған	(65,417)	—
31 қаңтарда	(13,663)	25,288

56,506 мың теңге (2021: нөл теңге) мөлшеріндегі негізгі құралдарды қайта бағалаудың (қараңыз: 15-Ескертпе) 8,911 мың теңге (2021: нөл теңге) мөлшеріндегі қолда бар сатуға арналған қаржылық активтердің әділ құнын оң түзетудің салықтық тиімділігі басқа жиынтық табысқа жатқызылған, ал олардың амортизациясы – кезеңнің шығыстарына жатқызылған.

(в) Табыс салығы бойынша алғы төлем

Табыс салығы бойынша алғы төлем бұрынғы жылдардағы табыс салығы бойынша және табыс салығы бойынша болашақ шығыстардың есебіне есептелуі мүмкін көзден табыс салығы ұсталған, сондай-ақ қайтарылған алғы төлемдерді білдіреді.

8. Ақша қаражаттары

	2022	2021
мың теңге	3,104,964	7,113,537
Ағымдағы банктік шоттардағы ақша қаражаттары	1,109,767	7,005,049
Брокерлік шоттардағы ақша қаражаттары	8,345	4,847
Кассадағы қолма-қол ақша	4,223,076	14,123,433

9. Банктік депозиттер

	2022	2021
мың теңге	2,413,224	18,610,622
Коммерциялық банктердегі депозиттер	9,930	13,774
Алуға арналған сыйақы	2,423,154	18,624,396

24,756 мың теңге (2021: 128,509 мың теңге) мөлшеріндегі төлем көзінен корпоративтік табыс салығы ұсталған банктік салым келісімшарттары бойынша есептелген сыйақыдан.

10. Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер

2022 жылдың 31 желтоқсанына Компания мен «Қазақстан Қор Биржасы» АҚ арасында жабылмаған «кері репо» келісімдері болған. Ол келісімдердің мәні – Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің 2023 жылдың қаңтарында (2021: 2022 жылдың қаңтарында) репо жабу мерзімімен ноталары болды.

мың теңге	2022	2021
Баланстық құн	2,707,495	5,422,055
Әділ құн	2,712,563	5,427,562
Табыстылық	17.08%	10.29%

11. Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер

Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер 287,175 мың теңге (2021: 416,956 мың теңге). мөлшеріндегі қазақстандық корпорациялардың үлестік бағалы қағаздарын қамтиды.

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылы кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтермен жасалған операциялар бойынша залал 129,781 мың теңге (2021: табыс 624,481 мың теңге). құрады.

12. Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар

мың теңге

Қазақстан Республикасының Қаржы министрілігінің облигациялары
Қазақстандық корпорациялардың облигациялары

Шетелдік корпорациялардың облигациялары

Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің ноталары

Алуға арналған пайыздар

	2022	2021
Қазақстан Республикасының Қаржы министрілігінің облигациялары	8,880,384	4,619,527
Қазақстандық корпорациялардың облигациялары	8,684,175	12,983,299
Шетелдік корпорациялардың облигациялары	4,224,145	—
Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкінің ноталары	—	981,719
Алуға арналған пайыздар	508,614	384,631
22,297,318	18,969,176	

13. Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер

Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер келесідей кешіктірілмеген және құнсызданбаған үлестік бағалы қағаздарды қамтиды:

мың теңге

Үлестік бағалы қағаздар
Алуға арналған пайыздар

Үлестік бағалы қағаздар

	2022	2021
Үлестік бағалы қағаздар	43,956,687	32,060,151
Алуға арналған пайыздар	1,124,452	941,595
	45,081,139	33,001,746
Үлестік бағалы қағаздар	62,635	69,262
45,143,774	33,071,008	

2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылы қолда бар сатуға арналған қаржылық активтермен жасалған операциялар бойынша залал 34,157 мың теңге (2021: табыс 970,239 мың теңге). құрады

14. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек

мың теңге

Сақтанушылардан алуға арналған сақтандыру сыйлықақылары

Келген зиян үшін жауапты тұлғаға қойылатын талап

Қайта сақтанушылардан алуға арналған сақтандыру сыйлықақылары

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша басқа дебиторлық берешек

Күмәнді қарыздар бойынша қор

	2022	2021
Сақтанушылардан алуға арналған сақтандыру сыйлықақылары	277,373	134,366
Келген зиян үшін жауапты тұлғаға қойылатын талап	258,685	290,589
Қайта сақтанушылардан алуға арналған сақтандыру сыйлықақылары	16,556	3,734
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша басқа дебиторлық берешек	9,012	1,055
	561,626	429,744
Күмәнді қарыздар бойынша қор	(255,583)	(289,605)
	306,043	140,139

Күмәнді қарыздар бойынша қордың өзгерісі келесідей берілген:

мың теңге

1 қаңтарда
Есептелген

Шығынға жазылған

31 желтоқсанда

	2022	2021
1 қаңтарда	289,605	318,890
Есептелген	24,252	38,167
Шығынға жазылған	(58,274)	(67,452)
31 желтоқсанда	255,583	289,605

15. Басқа активтер

мың теңге	2022	2021
Басқа қаржылық активтер		
Сақтандырудан басқа қызмет бойынша өзге дебиторлар	23,643	7,033,256
Құнсыздану бойынша қорлар	(38)	—
	23,605	7,033,256
Басқа қаржылық емес активтер		
Кейінге қалдырылған аквизициялық шығыстар	2,482,149	195,372
Төленген аванстар	19,277	30,243
Болашақ кезеңдердің шығыстары	16,644	16,157
Тауар-материалдық қор	13,131	12,004
Жұмыскерлердің қысқа мерзімді дебиторлық берешектері	614	1
Корпоративті табыс салығын қоспағанда, салықтар бойынша алғы төлем	5,516	5,111
	2,537,331	258,888
	2,560,936	7,292,144

1,832,724 мың теңге (2021: 209 мың теңге) мөлшеріндегі кейінге қалдырылған аквизициялық шығыстарды қоспағанда басқа барлық активтер – ағымдағы активтер болып саналады.

16. Негізгі құралдар

мың теңге	Жер	Ғимараттар мен	Көлік	Компьютерлер мен оргтехника	Басқа	Жалпы
Құн						
2021 жылғы 1 қаңтарда	219,552	1,279,288	6,106	21,859	58,318	1,585,123
Түсімдер	-	-	-	22,780	3,258	26,038
Қайта бағалау	-	(168,423)	-	—	-	(168,423)
Шығу	—	-	—	(1,832)	(2,079)	(3,911)
2021 жылғы 31 желтоқсанда	219,552	1,110,865	6,106	42,807	59,497	1,438,827
Түсімдер	-	-	-	2,576	5,691	8,267
Қайта бағалау	-	170,780	-	-	—	170,780
Шығу	—	—	—	(1,228)	(1,429)	(2,657)
2022 жылғы 31 желтоқсанда	219,552	1,281,645	6,106	44,155	63,759	1,615,217
Тозу						
2021 жылғы 1 қаңтарда	—	128,180	6,106	20,431	35,605	190,322
Тозуды есептеу	—	117,769	—	1,733	5,936	125,438
Қайта бағалау	-	(236,012)	-	-	-	(236,012)
Шығу	—	—	-	(1,832)	(2,055)	(3,887)
2021 жылғы 31 желтоқсанда	—	9,937	6,106	20,332	39,486	75,861
Тозуды есептеу	—	111,066	-	7,482	6,171	124,719
Қайта бағалау	—	(111,748)	-	—	-	(111,748)
Шығу	-	—	-	(1,228)	(1,429)	(2,657)
2022 жылғы 31 желтоқсанда	—	9,255	6,106	26,586	44,228	86,175
Баланстық құн						
2021 жылғы 31 желтоқсанда	219,552	1,100,928	-	22,475	20,011	1,362,966
2022 жылғы 31 желтоқсанда	219,552	1,272,390	-	17,569	19,531	1,529,042

Толығымен амортизацияланған активтер

Пайдаланудағы толығымен амортизацияланған активтердің құны 2022 жылғы 31 желтоқсанда 51,434 мың теңге (2021: 57,223 мың теңге) құрады.

16. Негізгі құралдар, жалғасы

Қайта бағалау

Компания жылжымайтын мүліктің баланстық құнын, олардың әділ құнынан едәуір айырмашылығын болдырмау мақсатында, әр есептік күнге талдайды. Елеулі сәйкессіздіктер болған жағдайда қайта бағалау жүргізіледі, бірақ әр 3-5 жылда кемінде бір рет.

2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша Компания тиісті бағалау тәжірибесі бар лицензиясы бар бағалаушы болып табылатын тәуелсіз бағалау компаниясы жүргізген бағалау нәтижелері бойынша ғимараттар мен үйлердің құнын қайта бағалайды

Қайта бағалау күніндегі негізгі құралдардың әділ құны салыстырмалы және өзіндік құн тәсілдерінің комбинациясы арқылы анықталды және әділ құн иерархиясында 3-деңгей ретінде жіктеледі. Жекелеген активтер бойынша нарықта жеткілікті белсенділік (тікелей бақыланатын нарықтық деректер) болмаған кезде бағалаушы сатып алу валютасы бағамының өзгерісін есепке ала отырып, тарихи немесе шарттық құнды активтің физикалық және моральдық тозуына (жанама түрде бақыланатын нарықтық деректер) түзетті.

Қайта бағалау нәтижесінде Компания негізгі құралдарды қайта бағалаудан түскен табысты 282,528 мың теңге (2021:67,589 мың теңге) сомасында таныды, басқа жиынтық табыстағы 56,506 мың теңге (2021: нөл теңге) сомасындағы кейінге қалдырылған табыс салығы шегеріліп тасталды. 2023 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша қайта бағалаудың таза әсері негізгі құралдардың баланстық құнын 282,528 мың теңгеге (2021: 67,589 мың теңгеге) ұлғайтты.

Негізгі құралдарды қайта бағалау болмаған жағдайда олардың баланстық құны 2022 жылғы 31 желтоқсандағы жағдай бойынша 958,712 мың теңге (2021:1,035,310 мың теңге) құрайтын еді.

17. Сақтандыру келісімшарттары бойынша міндеттемелер

(а) Алақол сақтандыру сыйлықақыларының қоры

Алақол сақтандыру сыйлықақылар қоры келесідей талдануы мүмкін:

мың теңге	Алақол сыйлықақылар қоры, жалпы сомасы	Жалпы қор	Алақол сыйлықақылар қоры, қайта сақтандырушының үлесі
		Алақол сыйлықақылар қоры, қайта сақтандырушының үлесін қоспағанда	
2021 жылғы 1 қаңтарда	3,216,527	(553,756)	2,662,771
Қордағы өзгеріс	100,090	(126,375)	(26,285)
2021 жылғы 31 желтоқсанда	3,316,617	(680,131)	2,636,486
Қордағы өзгеріс	4,298,169	(471,722)	3,826,447
2022 жылғы 31 желтоқсанда	7,614,786	(1,151,853)	6,462,933

Алақол сақтандыру қоры және Алақол сыйлықақылар қоры, қайта сақтандырушының үлесі ағымдағы болып саналады.

(б) Сақтандыру залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қоры

Сақтандыр залалдарын реттеуге залалдар мен шығыстар қоры келесідей түрде талдануы мүмкін:

мың теңге	Жалпы сома	Қайта сақтандырушының үлесі	Қордың таза сомасы
-----------	------------	-----------------------------	--------------------

2021 жылғы 1 қаңтарда	4,156,356	(114,412)	4,041,944
Қордағы өзгеріс	87,569	26,304	113,873
2021 жылғы 31 желтоқсанда	4,243,925	(88,108)	4,155,817
Қордағы өзгеріс	(935,394)	(243,195)	(1,178,589)
2022 жылғы 31 желтоқсанда	3,308,531	(331,303)	2,977,228

18. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек

мың теңге	2022	2021
Қайта сақтандырушылардың алдындағы берешек	37,804	69,158
Агенттер мен брокерлердің алдындағы берешек	21,320	14,510
Сақтанушылардың алдындағы берешек	5,505	1,968
Кредиторлық берешек құрамындағы қаржылық құралдар	64,629	85,636
Алынған аванстар	11,706	604,881
	76,335	690,517

19. Басқа міндеттемелер

мың теңге	2022	2021
Басқа қаржылық міндеттемелер		
Пайдаланылмаған демалыстар бойынша есептелген шығындар	46,810	42,751
Жеткізушілер мен мердігерлер алдындағы кредиторлық берешек	34,637	38,735
«Сақтандыру төлемдеріне кепілдік беру қоры» АҚ алдындағы берешек	1,141	455
Жұмыскерлердің алдындағы кредиторлық берешек	39	19,663
	82,627	101,604
Басқа қаржылық емес міндеттемелер		
Корпоративтік табыс салығын қоспағанда, төлеуге тиіс салықтар	519,581	18,353
Басқа кредиторлық берешек	188	2,817
	519,769	21,170
	602,396	122,774

20. Жалға алу

Компания офис жайларын жалға алады. Жалға алу келісімшарттары әдетте 12 ай немесе одан аз мерзімдегі белгіленген кезеңдерге жасалады, бірақ ұзартылып отырылады. Жалға алу келісімшарттарында жалға берушіге тиесілі жалға алынатын активтерге қатысты қорғаныс шараларын қоспағанда, ерекше шарттар (ковенанттар) қамтылмайды. Жалға алынатын активтерді субжалға беруге немесе кепілзаттық қамтама ретінде пайдалануға болмайды.

Компания практикалық сипаттағы жеңілдетулерді қолданады және пайдалану құқығындағы активтерді және жалға алу келісімшарттары үшін құны төмен немесе 12 ай және одан аз мерзімге қысқа мерзімді жалға алу түріндегі жалдау міндеттемелерін мойындамайды. Басшылық пайдалану құқығы және жалға алу міндеттемелері түріндегі активтерге қатысты ықтимал түзетулерді қаржылық есептілік мақсаттары үшін материалдық емес деп санайды.

Аталған жалға алу келісімшарттары бойынша жалдау төлемдері кірістер мен шығыстар есептерінде жалдау мерзімінің ішінде теңдей негізде көрсетіледі. (8-ескертпені қараңыз).

21. Капитал мен қорлар**(a) Акционерлік капитал**

2022 жылғы 31 желтоқсанда акционерлік капитал: жалпы сомасы 1,809,998 мың теңгелік 5,110 дана (2021; 5,110 дана) қарапайым акциялардан құралды. Барлық акциялар шығарылған, тіркетілген және толығымен төленген.

Компанияның меншікті сатып алынған акциялары – жалпы сомасы 38,962 мың теңгені құрайтын 110 жай акциядан құралған.

(б) Негізгі құралдарды қайта бағалауға арналған қор

Негізгі құралдарды қайта бағалау қоры, табыс салығын шегеріп тастағанда, жылжымайтын мүлікті қайта бағалау құнын қамтиды.

Табыс салығын шегеріп тастағанда, негізгі құралдардың әділ құнын оң түзету – 226,022 мың теңге (2021: 67,589 мың теңге) құрады (7 және 15-ескертпені қараңыз).

21. Капитал мен қорлар, жалғасы

(в) Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтерді қайта бағалауға арналған қор

Қаржылық активтерді қайта бағалау қоры, табыс салығын шегеріп тастағанда, өзгерістері басқа жиынтық табыс құрамында есепке алынатын қаржылық активтердің әділ құнының оң және теріс түзетулерін қамтиды.

Табыс салығын шегеріп тастағанда, қолда бар сатуға арналған қаржылық активтердің әділ құнының теріс түзетулері 5,630,792 мың теңгені (2021:1,178,160 мың теңгені) құрады.

(г) Дивидендтер

2022 жылы Компания 24,000,000 мың теңге (2021: 3,300,000 мың теңге) мөлшерінде дивидендтер есептеді және төледі.

22. Қаржылық активтерді басқару мақсаты мен саясаты

(а) Шолу

Қаржылық құралдарды пайдалану Компанияны келесідей тәуекел түрлеріне ұшырайды:

- Сақтандыру келісімшарты бойынша тәуекел;
- Кредиттік тәуекел;
- өтімділік тәуекелі;
- нарықтық тәуекел.

Тәуекел – Компания қызметінің ажыратылмас бөлігі болып саналады. Компания тұрақты түрде айқындау, бағалау және мониторинг жүргізу барысында, сондай-ақ тәуекел лимиттерін және ішкі бақылаудың басқа шараларын белгілеу арқылы тәуекелдерді басқарып отырады. Тәуекелдерді басқару жосығы Компанияның тұрақты табыстылығын ұстап отыру үшін шешу мәнге ие және Компанияның әрбір қызметкері өзінің міндеттеріне байланысты тәуекелдер үшін жауапты болады. Компания сақтандыру қызметіне байланысты тәуекелге, инвестициялық тәуекелге, кредиттік тәуекелге, өтімділік тәуекеліне, нарықтық тәуекелге, операциялық тәуекелге ұшырайды.

Тәуекелдерді тәуелсіз бақылау – ортаны, технологияларды немесе саланы өзгерту секілді қызметті жүргізу тәуекелін жатпайды. Мұндай тәуекелдерді Компания стратегиялық жоспарлау жосығы барысында бақылап отырады.

Тәуекелдерді басқару құрылымы

Тәуекелдерді анықтау және оларды бақылау үшін жалпы жауапкершілік Директорлар кеңесіне

жүктеледі, алайда жекелеген тәуелсіз органдар да бар. Ол органдар тәуекелдерді басқару және бақылау үшін жауапты болады: Компания басқармасы, Активтер мен пассивтерді басқару кеңесі, Андеррайтинг кеңесі және тәуекелдерді басқару бөлімшелері.

Директорлар кеңесі

Компанияның Директорлар кеңесі тәуекелдерді басқаруға қойылатын жалпы тәсіл үшін, тәуекелдерді басқару стратегиясы мен принциптерін бекіту үшін жауапты болады. Директорлар кеңесі, сақтандыру қорларында қайта сақтандырушының үлесі болып саналатын активтерді қоспағанда, сақтандыру келісімшарттары бойынша сақтандыру сомасы Компанияның активтері сомасының 25%-нан асатын ірі мәмілелер жасау туралы шешімдер қабылдайды.

Басқарма

Басқарма тәуекелдерді басқарудың тиімді жүйесін құру және сол жүйені оперативті басқару үшін жауапты.

22. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

Активтер мен пассивтерді басқару кеңесі

Активтер мен пассивтерді басқару кеңесі қайтарымдылық, диверсификация, пайдалылық, өтімділік принциптерін ескере отырып, инвестициялық саясат әзірлейді:

- қайтарымдылық принципі – активтерді ықтимал шығындарды азайту немесе болдырмау мақсатында орналастыру тәуекелдерін тиімді бағалауды білдіреді;
- инвестицияларды диверсификациялау принципі – инвестициялық портфельдің максималды тұрақтылығына қол жеткізу, қандай да бір қаржылық құралдардың басымдылығына, активтердің аймақтық, салалық және басқа шоғырлануына жол бермеу мақсатында тәуекелдерді бөлуді білдіреді.

Андеррайтингový совет

Андеррайтингтік кеңес андеррайтинг талаптарын белгілейді және бекітеді, қабылданған тәуекелдерді сайма-сай бағалауды қадағалайды және егер жеке жасалған сақтандыру (қайта сақтандыру) келісімшарты бойынша сақтандыру (қайта сақтандыру) сомасы, сақтандыру қорларында қайта сақтандырушының үлесі болып саналатын активтерді шегеріп тастағанда, сақтандыру (қайта сақтандыру) ұйымының активтерінің 25%-ынан асып кетсе, ірі тәуекелдерді қабылдауға алдын ала рұқсат береді.

Компанияның Андеррайтингтік кеңесі тәуекелдерді басқару бөлігінде келесілерді жүзеге асырады:

- Директорлар кеңесі белгілеген лимиттер шегінде андеррайтингтік шешімдерді қабылдау;
- қабылданған тәуекелдерді сайма-сай бағалауды бақылау;
- сақтандыруға қабылданған объектілер мен тәуекелдер бойынша сайма-сай сақтандыру тарифін қамтамасыз ету;
- сақтандыруға қабылданған тәуекелдер бойынша сақтандыру шарттарын белгілеу;
- белгілі бір уақыт аралығында жасалған сақтандыру келісімшарттары бойынша алынған нетто-сыйлықақылар мен төленген сақтандыру төлемдері арасындағы оң айырмашылықты (ықтимал критерийлерін ескере отырып) арттыруды қамтамасыз ету;
- сақтандыру келісімшартына енгізілетін негізгі және қосымша шарттардың тізбесін белгілеу.

Тәуекелдерді басқару

Тәуекелдерді басқару бөлімшесі тәуекелдерді басқару жүйесін әзірлеу және жетілдіру, сондай-ақ тәуекелдерге жүйелі түрде мониторинг жүргізу үшін жауап береді. Тәуекелдерді басқару бөлімшесі Активтер мен міндеттемелерді басқару комитетінің, Андеррайтингтік кеңестің және Компания Басқармасының мәжілістеріне қатысады.

Тәуекелдерді басқару жүйесі келесі төрт негізгі элементтен тұратын процесс болып табылады:

- тәуекелді сәйкестендіру;
- тәуекелді өлшеу;
- тәуекелді бақылау;
- тәуекелге мониторинг жүргізу.

Тәуекелдерді басқару әртүрлі шараларды қолдану арқылы жүзеге асырылады, бұл белгілі бір

дәрежеде тәуекел оқиғасының болуын болжауға және тәуекел деңгейін төмендету бойынша уақытылы шаралар қабылдауға мүмкіндік береді. Тәуекелдерді басқару бөлімшесінің мақсаты – тиімді рәсімдерді ұйымдастыру және басқарудың тиімді механизмін іске асыру арқылы сақтандыру қызметінің тиімділігі мен тұрақтылығын арттыру, кірістілікті оңтайлы тәуекел-кіріс арақатынасы негізінде барынша арттыру, сондай-ақ Компанияға ықтималды факторлардың әсерінен туындайтын ықтимал шығындарды шектеу.

Тәуекелдерді бағалау жүйелері және тәуекел туралы ақпаратты беру

Компанияның тәуекелдері қалыпты қызмет барысында орын алуы ықтимал болжамды шығындар мен статистикалық модельдер негізінде ең жоғары ықтимал шығындарды бағалайтын әдістер көмегімен бағаланады. Бұл модельдер өткен тәжірибеден алынған және экономикалық жағдайларды ескере отырып түзетілген ықтималдық мәндерін пайдаланады. Компания сондай-ақ сирек кездесетін, бірақ ықтимал жағымсыз жағдайларды болжайтын "ең нашар сценарийлерді" модельдейді.

**«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға
Қаржылық есептілікке ескертпелер**

Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

Негізінен тәуекелдерді бақылау мен мониторинг жүргізу Компания белгілеген лимиттерге негізделеді. Бұл лимиттер Компания қызметінің стратегиясын, нарықтық жағдайларды және Компания қабылдауға дайын тәуекел деңгейін көрсетеді, сондай-ақ белгілі бір салаларға ерекше назар аударылады. Сонымен қатар, Компания барлық тәуекелдер мен операциялар бойынша тәуекелдерді көтеру қабілетін қадағалайды және бағалайды.

Барлық қызмет түрлері бойынша алынған ақпарат тәуекелдерді талдау, бақылау және ерте анықтау мақсатында зерттеліп, өңделеді. Бұл ақпарат түсіндірмелермен бірге Басқармаға, Активтер мен пассивтерді басқару кеңесіне, Андеррайтингілік кеңеске және әрбір бөлімше басшыларына ұсынылады. Есепте инвестициялық тәуекелдердің жиынтық көлемі, болжамды көрсеткіштер қамтылған. Тоқсан сайын салалар, клиенттер және географиялық аймақтар тұрғысынан тәуекелдер туралы ақпарат беріледі. Тоқсан сайын жоғары басшылық кредиттік шығындарға арналған қордың жеткіліктілігін бағалайды. Тоқсан сайын Директорлар кеңесі тәуекелдер туралы егжей-тегжейлі есеп алады, онда Компанияның тәуекелдерін бағалау және тиісті шешімдер қабылдау үшін барлық қажетті ақпарат бар.

Компанияның барлық деңгейлері үшін әртүрлі тәуекелдер туралы есептер жасалады және барлық бөлімшелерге қажетті, өзекті және кең ауқымды ақпаратқа қолжетімділікті қамтамасыз ету мақсатында таратылады.

Басқарма, Кеңестер және Компанияның басқа да қызметкерлерінің қысқаша мәжілісі тұрақты түрде өткізіліп тұрады, онда белгіленген лимиттерді пайдалану, инвестициялар, өтімділік сондай-ақ тәуекел деңгейінің басқа да өзгерістері талқыланады.

Тәуекелдің шектен тыс шоғырлануы

Тәуекелдердің шоғырлануы бірнеше контрагенттердің ұқсас қызметпен айналысуы, бір географиялық аймақта жұмыс істеуі немесе ұқсас экономикалық сипаттамаларға ие болуы нәтижесінде пайда болуы мүмкін. Бұл өзгерістер экономикалық, саяси және басқа да жағдайлар салдарынан контрагенттердің келісімшарттық міндеттемелерін орындау қабілетіне ұқсас әсер етуі мүмкін. Тәуекелдердің шамадан тыс шоғырлануы Компанияның қызмет нәтижелерінің белгілі бір салаларға немесе географиялық аймақтарға тәуелділігін көрсетеді. Тәуекелдердің шоғырлануын болдырмау үшін Компанияның тәуекелдерді басқару саясаты эртаратпандырылған портфельді ұстап тұруға бағытталған арнайы қағидаттарды қамтиды. Белгіленген тәуекел шоғырлануларын басқару жүзеге асырылады.

Сақтандыру саясаты

Компания сақтандыру бойынша басшылық пен лимиттерді белгілейді, олар қандай тәуекелдер қабылдануы мүмкін екенін және қандай сомада қабылданатынын анықтайды. Бұл лимиттерді бақылау тұрақты түрде жүзеге асырылады.

Компанияның тікелей сақтандыру қызметі Қазақстан Республикасының барлық аумағын қамтиды.

Қайта сақтандыру

Компания өзінің күнделікті қызметі барысында қазақстандық қайта сақтандырушылармен факультативтік қайта сақтандыру келісімшарттарын жасайды. Қайта сақтандыру келісімшарттары Компанияны сақтанушылар алдындағы міндеттемелерінен босатпайды. Компания өзінің қайта сақтандырушыларының қаржылық жағдайын бағалайды және географиялық аймақтар мен экономикалық сипаттамалар тұрғысынан тәуекелдерді шектеу үшін қайта сақтандыруға байланысты кредиттік тәуекелдердің шоғырлануын қадағалайды.

22. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы**(б) Қаржылық активтер мен міндеттемелердің санаты мен әділ құны**

Қаржылық активтер мен міндеттемелердің санаты мың теңге	Ескертпе	2022	2021
Амортизацияланатын құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер			
Ақша қаражаттары	8	4,223,076	14,123,433
Банктік депозиттер	9	2,423,154	18,624,396
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	10	2,707,495	5,422,055
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	12	22,297,318	18,969,176
	14	306,043	140,139
	15	23,605	7,033,256
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	17(6)	331,303	88,108
Басқа қаржылық активтер			
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығыстар қоры, қайта сақтандырушының үлесі		32,311,994	64,400,563
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер			
Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	11	287,175	416,956
Басқа жиынтық кірістер арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер			
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	13	45,143,774	33,071,008
Амортизацияланатын құн бойынша бағаланатын қаржылық			
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығыстар қоры	17(6)	(3,308,531)	(4,243,925)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	18	(64,629)	(85,636)
Басқа міндеттемелер	19	(82,627)	(101,604)
		(3,455,787)	(4,431,165)

Әділ құн

Компания қаржылық құралдардың әділ құны туралы ақпаратты анықтау және ашу үшін бағалау әдісінің келесідей иерархиялық құрылымын пайдаланады:

1-деңгей: сәйкес активтер немесе міндеттемелер бойынша белсенді нарықтағы котировкалар (түзетілмеген);

2-деңгей: бағалау модельдері, есептілікте көрсетілетін әділ құнның сомасына едәуір әсер ететін барлық шығыс деректері нарықта байқалған ақпаратқа негізделеді;

Есептілікте әділ құнның көздерінің иерархия деңгейі бөлігінде әділ құн бойынша берілген қаржылық құралдарды талдау келесі кестеде ұсынылған:

мың теңге	1-деңгей	2-деңгей	Жалпы
2022			
Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	287,175	—	287,175
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	32,987,031	12,156,743	45,143,774
2021			
Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	416,956	-	416,956
Кірістер мен шығыстар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	22,793,513	10,277,495	33,071,008

Қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны мәжбүрлеп сату кезіндегіге немесе таратуға байланысты сатуға қарағанда, құрал қалаушы тараптардың арасындағы ағымдағы операцияларда ауыстырылуы мүмкін соманы қамтиды.

Қаржылық активтер мен міндеттемелердің әділ құны – шамамен олардың баланстық құнына тең.

23. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы**(в) Сақтандыру келісімшарты бойынша тәуекел**

Сақтандыру келісімшарты бойынша тәуекел сақтандыру жағдайы болатын тәуекелді, оған сол тәуекелдің нәтижесінде туындайтын кез келген мөлшер мен мерзімдерге қатысты белгісіздікті қоса, білдіреді. Аталған келісімшарттар бойынша Компания кезігетін негізгі тәуекел – нақты төлемдер залалдар қорынан асатын жағдайды білдіреді. Оған мәлімделген залалдардың жиілігі мен мөлшері, мәлімделген залалдардың бастапқыда бағаланған мөлшерінің нақты төлемдерден асуы, сондай-ақ ұзақ мерзімді сақтандыру келісімшарттары бойынша төлемдер секілді факторлар әсер етеді.

15. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

Төлемдердің түрленгіштігі сақтандыру келісімшарттарының үлкен портфельі бойынша тәуекелдерді диверсификациялау арқылы төмендетіледі, себебі көп диверсификацияланған портфель барлық тармақтар бойынша портфельдің кез келген тобында өзгерістердің әсеріне, сондай-ақ күтілмеген нәтижелерге аз ұшырайды. Тәуекелдердің өзгергіштігі сақтандыру қызметінің стратегиясы мен принциптерін мұқият іріктеу және енгізу арқылы, сондай-ақ қайта сақтандыру келісімшарттарын пайдалану арқылы азайтылады. Компания сақтандыру бойынша принциптер мен лимиттерді белгіледі. Оларда кім және қандай тәуекелдер тиісті лимиттерді қабылдауы мүмкін екендігі көрсетіледі. Андеррайтингтік жыл бойынша есептеу кезінде коэффициенттер төленген сақтандыру төлемдерінің, оған қоса залалдар қорының өзгерістерін және орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындарды, оған қоса қол қойылған сақтандыру сыйлықақысына істерді жүргізуге кеткен шығындар сомасын білдіреді.

Қайта сақтандырушының үлесін қосқанда, залалдылық коэффициенті мен Компанияның біріктірілген коэффициенті келесідей түрде ұсынылған:

	2022	2021
Залалдылықтың андеррайтингтік коэффициенті	26.02% 1	28.65%
Андеррайтингтік біріктірілген коэффициент	77.65%	75.66%

Келесі кестеде келісімшарттардың түрлері бойынша бөлінген болжалды залалдар қоры көрсетілген:

мың теңге	Жалпы сома	Қайта сақтандыруш ының үлес і	Қордың таза сомасы
2022			
Азаматтық-құқықтық жауапкершілік	2,275,619	(1) 2,275,618	
Мүлік	368,351	(257,937)	110,414
Автомобиль көлігін сақтандыру	298,561	(46,708)	251,853
Көлік құралы иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі			
	222,399	—	222,399
Кәсіби жауапкершілігін сақтандыру	83,679	—	83,679
Ғарыш объектілерін сақтандыру	29,605	(26,594)	3,011
Экологиялық сақтандыру	25,504	—	25,504
Басқа ерікті сақтандыру	2,707	—	2,707
Басқа міндетті сақтандыру	2,106	(63)	2,043
	3,308,531	(331,303)	2,977,228

2021

Азаматтық-құқықтық жауапкершілік	3,488,316		3,488,316
Мүлік	45,728	(7,114)	38,614
Автомобиль көлігін сақтандыру	22,670	—	22,670
Көлік құралы иелерінің азаматтық-құқықтық жауапкершілігі	318,850	-	318,850
Кәсіби жауапкершілігін сақтандыру	115,525	(25,167)	90,358
Ғарыш объектілерін сақтандыру	8,416	(5,775)	2,641
Экологиялық сақтандыру	22,709	—	22,709
Басқа ерікті сақтандыру	2,922	(676)	2,246
Басқа міндетті сақтандыру	218,789	(49,376)	169,413
	4,243,925	(88,108)	4,155,817

22. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

Залалдардың түрленгіштігі сақтандыру келісімшарттарының ірі портфель мен географиялық өңірлер бойынша залалдар тәуекелінің диверсификациясы есебінен азаяды, себебі портфель қаншалықты диверсификацияланса, ол соншалықты құрамдастарының қай-бірінің өзгерістер әсеріне ұшырайды.

Сонымен қатар, тәуекелдердің ауытқу амплитудасын тегістеу үшін Компания барлық жаңа және қолда бар залалдарды бағалау үшін стратегиялар мен сақтандыру ережелерін, залалдарды тексерудің қатаң тексерулерді мұқият іріктейді, сондай-ақ алаяқтықтан келетін залалдарға тергеу жүргізеді. Компанияға теріс әсер ететін болашақтағы күтілмеген оқиғаларға байланысты әлеуетті тәуекелді азайту мақсатында Компания белсенді басқару және залалдарды жедел реттеу саясатын жүргізеді.

Шығыс қайта сақтандыру шарасы сақтандыру түріне және аумаққа қарай түрлі шарттармен, түрлі ұстап қалу лимиттерімен жүзеге асырылады. Қайта сақтандырушылардан өтемақылар сомасы тиісті сақтандыру өтемақысын анықтау кезінде пайдаланылған жол берушіліктерге сәйкес есептеледі және қаржылық есептілік туралы есепте қайта сақтандыру келісімшарттары бойынша активтер ретінде берілген.

2022 жылғы 31 желтоқсанда сақтандыру бойынша Компанияның міндеттемелерінің географиялық шоғырлану орны – Қазақстан.

Басты жол берушіліктер

Жалпы сақтандыру келісімшарттары бойынша залалдар (оның ішінде мәлімделген залалдар және орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар) қоры – бағалау есептік күнге белгілі болған фактілерге қарай жүзеге асырылатын залалдар бойынша міндеттемелерді реттеудің жалпы соңғы шамасын өтеу үшін жинақталады.

Залалдар (оның ішінде мәлімделген залалдар және орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар) қорының деңгейі есептік күнге қолжетімді болған ақпараттың, оның ішінде әлеуетті залалдар туралы хабарламаларды, ұқсас залалдармен жұмыс тәжірибесін және өнегелік құқықты қоса, негізінде белгіленген. Компания мәлімделген залалдар қорын бағалау үшін қазірге уақытта мүмкін және қолжетімді болған барлық ақпаратты, оған сақтандыру келісімшарттарының әр сыныбы бойынша қорды түзету бойынша шығыстарды қоса, пайдаланады. ОМШҚ жетілдірілген Төленген залалдар негізінде қолжетімді деректер бар барлық сыныптар бойынша тізбектелген баспалдақ әдісін пайдалану арқылы бағаланды.

Залалдар бойынша қорлар әр сақтандыру түрі бойынша жеке-жеке талданады. Сонымен қатар, ірі залалдарға қатысты бағалаушылар залалдың жекеше бағалайды немесе актуарийлер жекелеген болжам жасайды. Әдетте, залалдарды болжау кезіндегі жол берушіліктер ең ықтимал немесе күтілетін шығысты максималды негізделген бағалауды алуға бағытталған. Компания қорларды пайдалануға тұрақты түрде талдау жасап отырады.

Компанияның бұрынғы кезеңдердегі залалдардың дамуына қатысты тәжірибесі және болашақтағы кезеңдерге оның экстраполяциясы – есептеу кезінде қолданылатын жол берушіліктің негізі болып табылады. Нақты залалдардың дамуының әсер ету дәрежесін бағалау үшін есептік күннен кейін сол бағалауларға субъективті пайымдаулар қолданылады.

Осы әдістің негізіндегі басты жол берушілік – Компанияның бұрынғы залалдардың дамуына қатысты тәжірибесін, оған есептік күннен кейін нақты залалдың дамуы бойынша белгілі бір пайымдауларды қоса, залалдардың болашақтағы дамуын болжалдау үшін пайдаланылуы мүмкін екенін және сонымен залалдар бойынша соңғы шығындарды білдіреді. Шын мәнінде, бұл әдіс бұрынғы кезеңдердегі бақыланатын шығыстар мен залалдардың күтілетін коэффициенттерінің негізінде төленген және келген залалдардың дамуын экстраполяция жасайды. Негізінде, бұрынғы залалдардың дамуы залалдардың жылдары бойынша, ал кей жағдайларда географиялық өңірлер бойынша, сондай-ақ қызметтің маңызды бағыттары бойынша талданады. Әдетте, ірі залалдар жеке-жеке қарастырылады, олар бойынша не бағалаушылар анықтаған бағалаулардың номиналды құны бойынша қорлар құрылады, немесе олар бойынша болашақ дамуын көрсету үшін болжамдар жасалады. Дәрежені бағалау үшін білікті пайымдау пайдаланылады. Залалдардың есептік соңғы құнын алу үшін бағалауда бұрынғы тенденциялар қолданылмауы немесе болашақта өзгертілуі мүмкін. Есептік соңғы құн – бар болған барлық белгісіздіктерді назарға ала отырып, болжалды нәтижелер диапазонының ықтимал нәтижесін білдіреді. Міндеттемелердің бағалауына жағымсыз ауытқуларға есептелген маржа да қосылуы мүмкін.

23. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

Сезімталдық

Жалпы сақтандыру залалдары бойынша қор жоғарыда көрсетілген басты жол берушіліктерге сезіледі. Залалдың басталуы мен оның кейіннен мәлімделуі әне реттеуі арасындағы кешігулердің салдарынан реттелмеген залалдар қорлары есептік күнге дәлдікпен белгілене алмайды.

2022 жылға сақтандыру сыйлықақыларының 5%-ға өзгеруі таза табысты (залалды) 403,388 мың теңгеге (2021: 163,103 мың теңгеге) өзгертуі мүмкін еді. Бұл талдау – барлық басқа ауыспалылар өзгеріссіз қалғанын болжайды.

(г) Кредиттік тәуекел

Кредиттік тәуекел – Компанияда қаржылық құрал бойынша сатып алушы немесе контрагент өзінің келісімшарттық міндеттемелерін орындамауынан туындаған қаржылық залалдың туындау тәуекелін білдіреді. Бұл тәуекел, негізінен, Компанияда бар инвестициялармен, сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектермен және ақша қаражаттарымен байланысты.

Қаржылық активтердің баланстық құны кредиттік тәуекелге максималды ұшырауды білдіреді. Кредиттік тәуекелге максималды ұшырау 31 желтоқсанда келесідей соманы құрады:

мың теңге	Ескерт	2022	2021
Ақша қаражаттары (кассадағы ақша қаражаттарын шегеріп тастағанда)	8	4,214,731	14,118,586
Банктік депозиттер	9	2,423,154	18,624,396
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	10	2,707,495	5,422,055
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	12	229,318	18,969,176
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	13	45,081,139	33,001,746
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	14	306,043	140,139
Басқа қаржылық активтер	15	23,605	7,033,256
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының	17(6)	331,303	88,108

77,384,788	97,397,462
------------	------------

Ақша қаражаттары мен банктік депозиттер

Ақша қаражаттарына және банктік депозиттерге жататын кредиттік тәуекелді Компанияның саясатына сәйкес Компания қадағалап және бақылап отырады. Бос ақша қаражаттар белгіленген көлемдерде Standard & Poor's белгілеген кредиттік рейтингілері «BBB+»-дан «B-»-дейінгі қазақстандық банктерге салынады. Мұндай саясат кредиттік тәуекелдің шоғырлануын азайтуға және банктер өздерінің келісімшарттың міндеттемелерін орындамаған кезде болжалды қаржылық шығындарын азайтуға бағытталған.

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек және басқа активтер

Компанияның кредиттік тәуекелге ұшырауы, негізінен, әр сатып алушының дербес сипаттарына байланысты. Мұндай дебиторлық берешек төлемді бөліп төлеу шартымен жұмыс істейтін сатып алушыларға қатысты. Күмәнді берешектерді азайту үшін Компания әрдайым дебиторлық берешекті қадағалап отырады.

Компания қайта сақтандыру бойынша активтерді талдауға енгізді, өйткені қайта сақтандырушылардың кредиттік тәуекеліне мониторинг жүргізу үшін халықаралық рейтингілерді белсенді түрде пайдаланып отырады. Компания қайта сақтандырушыларды ішкі көрсеткіштер мен басқаруды бағалауды пайдаланып таңдайды.

Компанияның кредиттік тәуекелге ұшырағыштығы толығымен Қазақстандағы сатып алушыларға қатысты.

Кредиттік рейтингілер бойынша сыныптандыру

Қаржылық активтер халықаралық дәрежеде танылған рейтингілік агенттер белгілеген ағымдағы кредиттік рейтингілерді ескере отырып сыныптандырылады. Ең жоғары болжалды рейтинг – «AAA». Қаржылық активтердің инвестициялық деңгейі «AAA»-дан «BBB»-ға дейінгі деңгейге сәйкес. Рейтингісі «BBB»-дан төмен қаржылық активтер алып-сатарлық деңгейге жатады.

Компания қайта сақтандыру бойынша активтерді талдауға қоспады, өйткені қайта сақтандырушылардың кредиттік тәуекеліне мониторинг жүргізу үшін халықаралық рейтингілерді пайдаланады. Компания қайта сақтандырушыларды ішкі көрсеткіштер мен басқаруды бағалауды пайдаланып таңдайды.

22. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

Төменде кредиттік рейтингілер бойынша Компанияның қаржылық активтерін сыныптандыру ұсынылған:

тыс, тенге	«AAA+»-дан «AAA-»-ға дейін	«AA+»- «AA-»- ға дейін	«A+»-дан «A-»-ға дейін	«BBB+»-дан «BBB-»-ға дейін	«BB+»-дан «BB-»-ға дейін	«B+»-дан «B-»-ға дейін	рейтингі жоқ	Жалпы
2022								
Ақша қаражаттары (кассадағы ақша қаражаттарын шегеріп тастағанда)				1,920,936		2,190,531	103,264	4,214,731
Банктік депозиттер	—	—	—	—	—	2,423,154	—	2,423,154
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	-	—	-	2,707,495	—	—	-	2,707,495
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер				—	—	276,371	10,804	287,175
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	371,686	2,722,254	1,155,609	17,542,307	505,462	-	—	22,297,318
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	4,637,589	4,966,664	5,031,284	26,669,494	1,221,941	1,038,698	1,578,104	45,143,774
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	—	—	—	—	—	—	306,043	306,043
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі	—	—	—	—	—	—	331,303	331,303
Басқа қаржылық активтер	-	—	—	—	—	—	23,605	23,605
	5,009,275	7,688,318	8,188,893	48,840,232	2,003,774	5,652,383	2,353,123	77,734,598
2021								
Ақша қаражаттары (кассадағы ақша қаражаттарын шегеріп тастағанда)				3,023,346	3,507,112	7,588,051	77	14,118,586
Банктік депозиттер	—	—	—	3,458,666	6,829,738	8,335,992	—	18,624,396
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	-	—	—	5,422,055	—	—	—	5,422,055
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	—	—	—	—	—	406,152	10,804	416,956
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	—	—	—	18,463,708	505,468	—	—	18,969,176
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	285,879	1,469,883	1,788,761	27,196,766	2,311,947	—	17,772	33,071,008
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	—	—	—	—	—	—	140,139	140,139
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі	—	—	—	—	—	—	88,108	88,108
Басқа қаржылық активтер	-	—	—	—	—	—	7,033,256	7,033,256
	285,879	1,489,883	1,788,781	57,584,541	13,560,417	15,924,043	7,290,156	97,883,680

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған
жылға

22. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

Кредиттік сапаны талдау

Әділ құн бойынша көрсетілетін қаржылық құралдар бойынша кестеде ұсынылған сомалар кредиттік тәуекелдің ағымдағы мөлшерін білдіреді, бірақ құнының өзгеруі нәтижесінде болашақта туындауы мүмкін тәуекелдің максималды мөлшерін емес.

Қаржылық құралдардың әр сыныбы бойынша кредиттік тәуекелдің максималды мөлшері туралы толығырақ ақпарат жекелеген ескертпелерде ұсынылған.

мың теңге	Кешіктірілмеген және құнсызданбаған		кешіктірілген, бірақ құнсызданбаған	Кешіктірілген және құнсызданған	Жалпы
	Жоғары	Стандартты			
2022					
Ақша қаражаттары (кассадағы ақша қаражаттарын шегеріп тастағанда)	4,214,731				4,214,731
Банктік депозиттер	2,423,154	-			2,423,154
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	—	2,707,495	—		2,707,495
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер		287,175			287,175
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	—	22,297,318	-		22,297,318
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	—	45,143,774	—		45,143,774
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	—		306,043	255,583	561,626
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі	—	331,303			331,303
Басқа қаржылық активтер	—	23,605	—	—	23,605
	6,637,885	70,790,670	306,043	255,583	77,990,181
2021					
Ақша қаражаттары (кассадағы ақша қаражаттарын шегеріп тастағанда)	14,118,586				14,118,586
Банктік депозиттер	18,624,396	-			18,624,396
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	—	5,422,055	-		5,422,055
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер		416,956			416,956
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	-	18,969,176	-		18,969,176
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	-	33,071,008	-		33,071,008
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	—		140,139	289,605	429,744
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі	—	88,108	—		88,108
Басқа қаржылық активтер	—	7,033,256	—	—	7,033,256
	32,742,982	65,000,559	140,139	289,605	98,173,285

23. Қаржылық тәуекелдерді басқару мақсаты мен саясаты, жалғасы

(д) Өтімділік тәуекелі

Өтімділік тәуекелі – бұл қаржы құралдарымен байланысты міндеттемелерге қойылатын барлық

талаптарды қанағаттандыру үшін қажетті қаражатты тартуда Компанияның қиындықтарға тап болуы мүмкін тәуекел. Өтімділік тәуекелі активтерді әділ құны бойынша тез сату мүмкіндігінің болмауынан; немесе контрагенттің келісімшарттық міндеттемелерін орындай алмауынан; немесе сақтандыру міндеттемелері бойынша төлем мерзімінің күтілгеннен ерте басталуынан; немесе ақша түсімдерінің күтілгендей қалыптаспауынан туындауы мүмкін.

Компанияның алдында тұрған негізгі өтімділік тәуекелі – сақтандыру келісімшарттары шарттары мен инвестициялық келісімдер бойынша туындайтын талаптарға қатысты оның қолда бар ақшалай ресурстарына күнделікті талапты білдіреді.

Компания өтімділік тәуекелін Компания үшін өтімділік тәуекелін не құрайтынын анықтайтын өтімділік тәуекелін басқару саясаты арқылы басқарады; төлемге қойылатын төтенше талаптарды қанағаттандыру үшін қаражаттың ең аз мөлшерін белгілейді; күтпеген шығындарды қаржыландыру жоспарларын белгілейді; қаржыландыру көздерін және жоспарды іске асыратын шараларды анықтайды; қаржыландыру көздерінің шоғырлануын; өтімділік тәуекеліне ұшырау және бұзушылықтар туралы қадағалау органдарына есеп береді; өтімділік тәуекелі саясатының сақталуын бақылау және өтімділік тәуекелін басқару саясатының өзектілігі мен қоршаған орта жағдайларындағы өзгерістерге сәйкестігін тексереді.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді өтеу мерзімі

Негізінен сақтандыру келісімшарттарын жасау бойынша бизнес жүргізетін Компания қаржыландыру бойынша талаптарды абсолютті дәлдікпен болжай алмайды, өйткені сақтандыру келісімшарттарына болжалды қорлар мен кезеңдерді анықтау үшін ықтималдық теориясы қолданылады. Онда міндеттемелер реттелуі тиіс. Сонымен, сақтандыру міндеттемелері бойынша өтемдердің сомалары мен мерзімдері статистикалық әдістер мен тәжірибенің негізінде басшылықтың бағалауына негізделеді.

мың теңге	Талап бойынша	3 айдан 12 айдан азайға дейін	Бір жылдан бес жылға дейін	Бес жылдан астам	Жалпы
2022					
Ақша қаражаттары	4,223,076	—	—	—	4,223,076
Банктік депозиттер	-	34,042	2,389,112	—	-
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер		2,707,495	—	—	—
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер			287,175		
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	—	6,079,914	5,716,801	9,995,140	505,463
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	—	2,583,157	2,966,629	31,174,748	8,419,240
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	—	306,043	—	—	—
Басқа қаржылық емес активтер	-	—	23,605	—	—
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі			331,303	—	—
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры		—	(3,308,531)	-	—
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	—	(64,629)	—	—	—

Басқа міндеттемелер

	—	(82,627)	—	—	—	(82,627)
	4,223,076	11,563,395	8,406,094	41,169,888	8,924,703	74,287,156

22. Қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты және мақсаттары, жалғасы

мың теңге 2021	Талап бойынша	Үш айдан аз	3 айдан 12 айға дейін	бір жылдан бес жылға	Бес жылдан астам	Жалпы
Ақша қаражаттары	14,123,433					14,123,433
Банктік депозиттер	-	5,887,070	12,737,326	—	—	18,624,396
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	—	5,422,055	—	—	—	5,422,055
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер		416,956				416,956
Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар	—	1,468,822	9,676,925	7,317,961	505,468	18,969,176
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	—	—	3,227,706	19,911,172	9,932,130	33,071,008
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	—	140,139				140,139
Басқа қаржылық емес активтер	-	—	7,033,256	—	—	7,033,256
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі			88,108			88,108
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры	—	—	(4,243,925)	—	—	(4,243,925)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек		(85,636)				(85,636)
Басқа міндеттемелер	—	(101,604)	—	—	—	(101,604)
	14,123,433	13,147,802	28,519,396	27,229,133	10,437,598	93,457,362

(е) Инвестициялық тәуекелдер

Өзінің инвестициялық саясатында Компания бірқатар принциптерді ұстанады: ол тиісті кіріс алуды күтетін инвестицияларды жасайды және кредиттік сапасы жоғары дәрежедегі активтерге салуды қамтамасыз етеді. Өтімділіктің айтарлықтай деңгейі және инвестиция түрлері бойынша мақсатты әртарапандыру әрқашан маңызды. Бұл саладағы қазақстандық сақтандыру компанияларының қызметі қатаң бақылауда және олардың бағалы қағаздар нарығының кәсіби қатысушысы ретінде жұмыс істеуіне жол берілмейді. Осы себепті Компания өзінің инвестициялық қызметін Компания атынан осындай операцияларды жүзеге асыратын брокерлер арқылы жүзеге асырады.

(ж) Пайыздық мөлшерлеме тәуекелі

Компанияның нарықтық пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруіне ұшыраған 180,597 тыс мың теңге (2021: 215,900 мың теңге) қаржы активтері бар. Пайыздық мөлшерлемелердің өзгеруі болашақ ақша түсімдеріне әсер ету арқылы табыстылыққа әсер етеді.

Сезімталдықты талдау

Сыйақы мөлшерлемесін 1%-ға арттыру (төмендету) салықтан кейінгі табыстың 1,445 мың теңгеге (2021: 1,727 мың теңге) өсуіне (азайуына) әкеледі. Бұл талдау барлық басқа айнымалылар тұрақты болып қалады деп болжайды.

(з) Валюталық тәуекел

Компания өзінің қолданыстағы валютасынан басқа валютада көрсетілген операцияларды

MOORE

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға
Қаржылық есептілікке ескертпелер

жасаған кезде валюталық тәуекелге ұшыраған.

22. Қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты және мақсаттары, жалғасы

Компанияның валюталық тәуекелге ұшырағыштығы келесідей болды:

мың теңге	Теңге	АҚШ доллары	Евро	Фунт стерлинг	Австралия- доллары	Жалпы
2022						
Ақша қаражаттары	73,003	3,890,619	146,480	49,949	63,025	4,223,076
Банктік депозиттер	680,855	1,742,299	—	—	—	2,423,154
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	2,707,495	—	—	—	—	2,707,495
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	287,175	—	—	—	—	287,175
Өтегенге дейін ұсталатын	12,690,090	8,494,909	—	1,112,319	—	22,297,318
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер	18,188,578	25,214,856	140,973	1,050,626	548,741	45,143,774
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	306,043	—	—	—	—	306,043
Басқа қаржылық емес активтер	23,605	—	—	—	—	23,605
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі	331,303	—	—	—	—	331,303
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры	(3,308,531)	—	—	—	—	(3,308,531)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(64,629)	—	—	—	—	(64,629)
Басқа міндеттемелер	(82,627)	—	—	—	—	(82,627)
	31,832,360	39,342,683	287,453	2,212,894	611,766	74,287,156
2021						
Ақша қаражаттары	29,034	12,305,398	142,575	1,646,426	—	14,123,433
Банктік депозиттер	1,600,656	17,023,740	—	—	—	18,624,396
Кері репо келісімдері бойынша берілген несиелер	5,422,055	—	—	—	—	5,422,055
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер	416,956	—	—	—	—	416,956
Өтегенге дейін ұсталатын	15,670,906	3,298,270	—	—	—	18,969,176
Қолда бар сатуға арналған в наличии	20,058,914	12,825,400	186,694	—	—	33,071,008
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық	140,139	—	—	—	—	140,139
Басқа қаржылық емес активтер	7,033,256	—	—	—	—	7,033,256
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры, қайта сақтандырушының үлесі	88,108	—	—	—	—	88,108
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры	(4,243,925)	—	—	—	—	(4,243,925)
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(85,636)	—	—	—	—	(85,636)
Басқа міндеттемелер	(101,604)	—	—	—	—	(101,604)
	46,028,859	45,452,808	329,269	1,646,426	-	93,457,362

23. Қаржылық тәуекелдерді басқару саясаты және мақсаттары, жалғасы

Теңгемен берілген қаржылық құралдар валюталық тәуекелге ұшырамаған және қорытынды сомаларды салыстырып тексеру үшін енгізілген

Сезімталдықты талдау

31 желтоқсандағы жағдай бойынша төменде көрсетілген валюталарға қатысты теңге бағамының 10%-ға әлсіреуі – салық салынғаннан кейін төменде көрсетілген сомаларға артуына алып келер еді.

мың теңге	2022	2021
АҚШ доллары	3,147,415	3,636,225
Евро	22,996	26,342
Фунт стерлинг	177,032	131,714
Ресей рублі		
Австралия доллары	48,941	—

31 желтоқсандағы жағдай бойынша жоғарыда көрсетілген валюталарға қатысты теңге бағамының 10%-ға нығаюы – барлық басқа ауыспалы шамалар өзгеріссіз қалған жағдайда, шамалас, бірақ қарама-қайшы эффект беретін еді.

(и) Баға тәуекелі

Баға тәуекелі – бұл өзгерістер жеке бағалы қағазға немесе оның эмитентіне тән факторлардың әсерінен немесе нарықта сатылатын барлық бағалы қағаздарға әсер ететін факторлардың әсерінен болатынына қарамастан, нарықтық бағалардың өзгеруі нәтижесінде қаржы құралы құнының өзгеру тәуекелі. Компания жалпы немесе арнайы нарықтық өзгерістердің оның қаржы құралдарына әсер етуіне байланысты баға тәуекеліне ұшырайды.

31 желтоқсандағы қаржылық активтер бағасының 1%-ға өсуі (төмендеуі) төменде көрсетілген сомалар бойынша салық салынғаннан кейінгі кірістің ұлғаюына (азаюына) әкеледі. Бұл талдау барлық басқа айнымалылар тұрақты болып қалады деп болжайды.

мың теңге	2022	2021
Кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер – таза табысқа әсері	2,872	4,170
Қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер – капиталға әсері	451,438	330,710

(к) Капиталды басқару

Компанияның саясаты болашақта дамуды қамтамасыз ету үшін нарық, инвесторлар және кредиторлар тарапынан сенімді ұстау үшін капиталдың тұрақты шамасын ұстауды қарастырады. Компанияның басшылығы капиталға қайтымды және дивидендтердің деңгейін бақылап отырады. Компанияның жалпы саясаты 2021 жылдан бері өзгеріссіз қалуда.

Сектордың басқа да компаниялары секілді Компания «түзетілген капиталға таза берешектің қатынасы» коэффициентінің көмегімен капиталды қадағалап келеді. Таза берешек, ақша қаражаттарын шегеріп тастағанда, міндеттемелердің сомасы ретінде есептеледі (қаржылық жағдай туралы есепке сәйкес). Түзетілген капитал – капиталдың барлық баптарын қамтиды.

24. Шартты және ықтимал міндеттемелер**(а) Қазақстанда салық салу бойынша шартты міндеттемелер****Салық заңнамасының білгісіз түсіндірулері**

Компания салық міндеттемелеріне қатысты белгісіздікке ұшырайды. Қазақстандағы салық

заңнамасы мен салық тәжірибесі үздіксіз даму жағдайында, сондықтан ретроспективті түрде қолданылуы мүмкін өзгерістер мен әртүрлі түсіндірулерге ұшырайды.

Компанияның операциялары мен қызметіне қолданылатын заңнаманы басшылықтың түсіндіруі салық органдарының түсіндіруімен сәйкес келмеуі мүмкін. Осының салдарынан мәмілелер мен операциялар тиісті салық органдары тарапынан даулануы мүмкін, бұл өз кезегінде Компанияға қосымша салықтар, өсімпұлдар мен айыппұлдар есептелуі мүмкін, бұл Компанияның қаржылық жағдайына және оның қызметінің нәтижелеріне едәуір жағымсыз әсер етуі мүмкін.

23. Шартты және ықтимал міндеттемелер, жалғасы

Қосымша салық салу кезеңі

Қазақстанның салық органдары салық төлеушінің санатына немесе салық кезеңіне қарай тиісті салық кезеңі өткеннен кейін үш немесе бес жыл ішінде қосымша салықтарды есептеуге құқылы. Салық заңнамасында көзделген жағдайларда бұл мерзім үш жылға ұзартылуы мүмкін.

Ықтимал қосымша салық міндеттемелері

Басшылық Компания Қазақстандағы қолданыстағы салық заңнамасының талаптарын, сондай-ақ оның қызметіне әсер ететін жасалған келісімшарттардың салықтық шарттарын сақтайды және осыған байланысты қосымша салық міндеттемелері туындамауы мүмкін деп санайды. Алайда, жоғарыда көрсетілген себептерге байланысты тиісті салық органдарының келісімшарт ережелері мен салық заңнамасының талаптарын басқаша түсіндіру тәуекелі бар.

Соның нәтижесінде қосымша салық міндеттемелері туындауы мүмкін. Алайда, жоғарыда сипатталған кез келген ықтимал қосымша салық міндеттемелерін есептеу кезінде жоғарыда аталған бірқатар белгісіздіктерге байланысты, басшылықтың салық міндеттемелерінің қаржылық әсерін, егер бар болса, сондай-ақ Компания жауапты болуы мүмкін өсімпұлдар мен айыппұлдарды бағалауы орынсыз.

(б) Сақтандыру

Қазақстан Республикасында сақтандыру қызметін көрсету нарығы қалыптасу сатысында және басқа елдерде көп таралған сақтандырудың көптеген нысандары қазақстанда әлі қолжетімсіз. Қолда бар сақтандыру өтемдері едәуір залал келген жағдайда толық өтемақыны қамтамасыз етпейді.

(в) Сот талап-арыздары

Кәдімгі қызмет барысында Компания сотқа тартылуы мүмкін. Басшылық мұндай талаптардан немесе әрекеттерден туындайтын түпкілікті жауапкершілік, егер бар болса, Компанияның қаржылық жағдайына және қызметінің нәтижелеріне елеулі жағымсыз әсер етпейді деп санайды. 2022 жылдың 31 желтоқсанындағы жағдай бойынша Компания ешқандай маңызды сот процестеріне қатысқан жоқ.

24. Байланысты тараптармен жасалған операциялар

Келесі тұлғалар – байланысты тараптар болып саналады:

- Негізгі басшылар;
- Акционерлер;

- Ортақ бақылаудағы компаниялар.

(a) **Басшылықтың сыйақысы**

Негізгі басшылар алған сыйақы жалпы әкімшілік шығыстар құрамындағы еңбекақы бойынша шығыстарға қосылады (6-ескертуді қараңыз) және 72,052 мың теңгені (2021:70,522 мың теңге) құрады

(б) **Байланысты тараптармен жасалған операциялар**

мың теңге	2022	2021
Ақша қаражаттары	1,155,078	7,587,638
Банктік депозиттер	1,707,459	1,418,897
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек	2,834	5,900
Басқа активтер	23,120	7,045,873
Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек	(1,854)	-
Бақа міндеттемелер	(68)	(3,195)
Аққұла сыйлықақылар қоры	(549,308)	(478,168)
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындарды қоры	(45,827)	(47,243)
Сақтандыру сыйлықақылары	806,627	812,015
Аққұла сыйлықақылар қорындағы таза өзгеріс	(71,140)	165,362
Сақтандыру төлемдерін төлеу бойынша таза табыс	(7,914)	12,717
Залалдарды реттеуге залалдар мен шығындар қорындағы таза өзгеріс	1,416	7,610
Банктік депозиттер бойынша пайыздық табыс	86,123	84,901

25. **Байланысты тараптармен жасалған операциялар, жалғасы**

2022 жылдың және 2021 жылдың 31 желтоқсанында Компанияда байланысты тараптардың дебиторлық берешектерін құнсыздандыруға қорлар жоқ. Компанияда байланысты тараптардың дебиторлық берешектерін құнсыздандыруға шығындар болмады (2021: нөл).

(в) **Байланысты тараптармен жасалатын мәмілелердің шарттары**

Байланысты тараптармен мәмілелердің бағасы мәміле сипатына қарай тұрақты негізде белгіленеді.

25. **Есеп саясатының негізгі ережелері**

Қаржылық есептілікті дайындау кезінде Компания келесі маңызды есеп саясатын дәйекті түрде қолданды.

(a) **Шетел валютасымен жасалатын операциялар**

Шетел валютасымен жасалған операциялар Қоғамның функционалдық валютасына мәмілелер жасалған күнгі валюта бағамы бойынша қайта есептеледі. Есепті күнгі шетел валютасында көрсетілген ақша активтері мен міндеттемелері сол есепті күнгі валюта бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі. Шетел валютасында көрсетілген және әділ құн бойынша бағаланатын монетарлық емес активтер мен міндеттемелер әділ құн анықталған күнгі қалыптасқан айырбастау бағамы бойынша функционалдық валютаға қайта есептеледі, ал тарихи құн бойынша бағаланғандар операция жасалған күнгі қайта есептеледі. Мәміле жасалған күнгі бағам бойынша қайта есептеуден, сондай-ақ ақша активтері мен міндеттемелерді есепті кезеңдегі бағам бойынша қайта есептеуден туындайтын бағамдық айырмашылықтар кірістер мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Келесі валюта бағамдары қаржылық есептілікті дайындауда пайдаланылды:

	2022		2021	
	Жылдың аяғы	Орташа	Жылдың аяғы	Орташа
АҚШ доллары	462.65	460.48	431.67	426.03
Евро	492.86	484.22	487.79	503.88
Фунт стерлинг	556.57	568.22	580.90	586.25
Австралия доллары	314.19	319.60	313.22	319.95

(6) Негізгі қаражаттар

Тану және есеп

Негізгі құралдардың объектілері, Қайта бағалау күнінен кейін жинақталған амортизация мен танылған құнсызданудан келген шығындарды шегеріп тастағандағы бастапқы танудан кейін қайта бағалау құнымен есепке алынатын ғимараттар мен құрылыстарды қоспағанда, жинақталған тоз мен құнсызданудан келген шығындарды шегеріп тастағанда, сатып алу құны бойынша көрсетіледі.

Құн активті сатып алуға тікелей байланысты шығындарды қамтиды. шаруашылық тәсілмен әзірленген немесе салынған активтердің құны материалдар мен тікелей жұмыс күшін, активтерді болжалды пайдалану үшін жұмыс жағдайына келтіруге тікелей байланысты кез келген басқа шығындарды, сондай-ақ заттарды бұзу және шығарып тастау және олар орналасқан учаскені қалпына келтіру жұмыстары бойынша және қарыздар бойынша капиталдандырылған шығындарды қамтиды. Тиісті жабдықтың қызметінің ажыратылмас бөлігі болып табылатын сатып алынған бағдарламалық жасақтама сол жабдықтың құнына капиталдандырылады.

Егер негізгі құралдардың объектісі тиімді пайдалану мерзімі әртүрлі жекелеген құрамдастардан тұратын болса, ол құрамдастардың әрбірі негізгі құралдың жекелеген объекті (маңызды құрамдасы) ретінде есепке алынады.

Негізгі құралдар объектісінің шығарылуынан келген табыстың немесе шығынның кез келген сомасы шығарылудан түскен ақшаны оның баланстық құнымен салыстыру арқылы анықталады және таза табыс немесе шығын құрамында «басқа табыстар» немесе «басқа шығындар» жолы бойынша нетто-негізде танылады.

Қайта бағалау

Ғимараттар мен құрылыстар жинақталған амортизация мен қайта бағалау күнінен кейін танылған құнсызданудан келген шығындарды шегеріп тастағанда, қайта бағалау құны бойынша есепке алынады. Қайта бағалау қайта бағаланған активтің әділ құны мен оның баланстық құнының арасында едәуір айырмашылықтарды болдырмау үшін, тұрақты түрде орындалады.

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ
2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға
Қаржылық есептілікке ескертпелер

26. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы

Қайта бағалаудан туындайтын кез келген өсім, бұрын кірістер мен шығыстарда көрсетілген актив құнының бұрынғы төмендеуінің орнын толтыру сомаларын қоспағанда, басқа жиынтық кірісте танылады. Мұндай жағдайда актив құнының өсу сомасы кезеңдегі табысқа жатқызылады. Қайта бағалаудан құнның төмендеуі, негізгі құралдарды қайта бағалау қорында көрсетілген сол актив бойынша құнның бұрынғы өсуімен осындай азаюды тікелей есепке алуды

қоспағанда, кірістер мен шығыстарда көрсетіледі.

Негізгі құралдарды қайта бағалау қорынан бөлінбеген пайдаға сомаларды аудару активтің қайта бағаланған баланстық құны мен бастапқы баланстық құны арасындағы айырма бойынша жүзеге асырылады. Қайта бағалау күні жинақталған амортизация активтің жалпы баланстық құнынан шегеріледі. Шығу кезінде шығарылатын активке қатысты қайта бағалау сомасы негізгі құралдарды қайта бағалау қорынан бөлінбеген пайдаға ауыстырылады.

Негізгі құралдарды қайта бағалау қорынан сомаларды бөлінбеген табыстар құрамына жыл сайынғы көшіру активтердің қайта бағаланған баланстық құнына қарай есептелетін амортизация сомасы мен активтердің бастапқы құнына қарай есептелетін амортизация сомасы арасындағы айырмашылықтар есебінен жүзеге асырылады.

Кейінгі шығындар

Негізгі құралдар объектісінің бір бөлігін (маңызды құрамдас бөлігін) ауыстыруға байланысты шығындар, егер Компанияның осы бөлікке байланысты болашақ экономикалық пайда алуы ықтимал болса және оның құнын сенімді түрде өлшеуге болатын болса, сол объектінің баланстық құнын арттырады. Ауыстырылған бөліктің баланстық құны есептен шығарылады. Ағымдағы жөндеуге және негізгі құралдарды ұстауға арналған шығыстар олар пайда болған кездегі кірістер мен шығыстарда көрсетіледі.

Тозу

Тозу активтің күтілетін пайдалы қызмет мерзімінің қалдық құнына дейін біркелкі әдіспен есептеледі. Негізгі құралдардың тиімді қызметінің күтілетін мерзімі:

- ғимараттар мен құрылыстар 10 жыл;
- көлік құралдары 5-10 жыл;
- компьютерлер 3-5 жыл;
- басқа құралдар 5-10 жыл.

Негізгі құралдардың күтілетін тиімді қызмет мерзімі мен қалдық құны әрбір есепті күндегі жағдай бойынша қаралады.

(в) Материалдық емес активтер

Материалдық емес активтер негізінен Компания сатып алған шектеулі пайдалы қызмет мерзімі бар бағдарламалық қамтаманы білдіреді және жинақталған амортизация мен құнсызданудан болған залалдар шегерілген бастапқы құны бойынша көрсетіледі (сатып алу құны және активті мақсатты пайдалану үшін дайындауға тікелей байланысты кез келген шығындар кіреді).

Амортизация

Материалдық емес активтердің пайдалы қызмет ету мерзімі 3 жылдан 7 жылға дейін. Амортизация барлық пайдалы қызмет мерзімі ішінде біркелкі әдіспен есептеледі.

(г) Құнсыздану

Ұзақ мерзімді активтердің баланстық құнын құнсызданудың болу-болмауын анықтау үшін талдау оқиғалар немесе жағдайлардың өзгерісі активтердің баланстық құны өтелмеуі мүмкін болу ықтималдығын куәландырады. Құнсыздану белгілері болған жағдайда, активтердің баланстық құны олардың өтелетін құнынан асатынын анықтау үшін бағалау жүргізіледі. Мұндай талдау жүргізу – ақша түсімдерін дербес тудырмайтын активтерді қоспағанда, әрбір

актив бойынша жеке жүргізіледі. Бұл ретте талдау қолма-қол ақша түсімдерін қалыптастыратын бөлімше деңгейінде жүргізіледі.

Активтің немесе ақша түсімдерін тудыратын активтердің немесе бөлімшелердің баланстық құны оның өтелетін құнынан асып кеткен жағдайда, активті төменгі құн бойынша көрсету үшін қор құрылады. Құнсызданудан болған шығындарды қайтару кірістер мен шығыстарда көрсетіледі.

Өтелетін соманы есептеу

«Виктория» Сақтандыру компаниясы» АҚ 2022 жылдың 31 желтоқсанында аяқталған жылға Қаржылық есептілікке ескертпелер

25. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы

Активтің өтелетін құны оның пайдалану құнының және оны сатуға жұмсалған шығындар шегерілген активтің әділ құнының ең жоғары шамасы ретінде анықталады. Активтің пайдалану құнын бағалау кезінде болжанатын болашақ ақшалар ақшаның уақытша құнын және активке тән тәуекелдерді ағымдағы нарықтық бағалауды көрсететін салық салуға дейінгі дисконттау мөлшерлемесін пайдалана отырып, олардың ағымдағы құнына дисконтталған. Ақша түсімдерін дербес тудырмайтын активтердің өтелетін құны осы активтер тиесілі ақша қаражатын қозғалысқа келтіретін бірліктің өтелетін құнының бөлігі ретінде анықталады.

Құнсызданудан болған шығындардың орнын толтыру

Құнсызданудан бұрын танылған залал, егер өтелетін соманы анықтау үшін пайдаланылатын бағалауларда өзгерістер болған жағдайда қалпына келтіріледі. Құнсызданудан болған залал, егер құнсызданудан болған залал танылмаған болса, амортизацияны шегергенде, активтің баланстық құны анықталатын баланстық құннан аспайтын шамада ғана қалпына келтіріледі.

(д) Ақша қаражаттары

Ақша қаражаттары банктердегі талап ету бойынша қол жетімді және құнның шамалы өзгеру тәуекеліне ұшыраған ақша қаражаттары мен кассадағы қолма-қол ақшаларды қамтиды.

(е) Банктегі депозиттер

Компания өз қызметі барысында банктерде орналастырылған күннен бастап үш айдан астам мерзімге депозиттер орналастырады. Белгіленген өтеу мерзімі бар кредиттік ұйымдардан алынатын сомалар кейін тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалана отырып, амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Белгіленген өтеу мерзімі жоқ қорлар тарихи құны бойынша есепке алынады. Кредиттік ұйымдардан алынатын қаражат құнсызданудан болған кез келген қорды шегеріп танылады.

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек

Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек сақтандыру кезеңі басталған кезде танылады және төленген қаражаттардың әділ құны бойынша бастапқы тану кезінде бағаланады. Бастапқы танудан кейін сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құн бойынша бағаланады. Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешектің баланстық құны оқиға немесе мән-жайлар баланстық құн қалпына келтірілмеуі мүмкін екенін, ал құнсызданудан келген залал кезеңнің шығындарына жатқызылатынан көреткен жағдайларда құнсыздануға қатысты тексеріледі.

Қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек негізінде әрі сақтандыру компанияларының, әрі сақтандыру бойынша берілген міндеттемелерге қатысты қайта сақтандыру компанияларының берешектері сомасын қамтиды. Қабылданған қайта сақтандыру бойынша сыйлықақылар қайта сақтандыру бойынша қызмет түрлерін сыныптандыруды назарға ала отырып, қайта сақтандыру негізгі қызмет секілді саналғандағыдай түрде табыстар болып саналады. Қайта сақтандырушылардың берешектерінің сомасы қайта сақтандыру саясатына сәйкес және қайта сақтандыру келісімшартына сәйкес тәсілмен бағаланады. Берілген сыйлықақылар мен өтелген залалдар жалпы негізде көрсетілген.

Құнсыздануға қатысты бағалау құнсыздануын көрсететін объективті мән-жайлар туындаған кезде қайта сақтандыру келісімшарттары бойынша барлық активтерге қатысты жүзеге асырылады. Қайта сақтандыру бойынша дебиторлық берешек – Компания келісімшарттың шарттары бойынша өзіне тиесілі сомаларды ала алмауы мүмкін екенін және ондай сома сенімсіз түрде бағаланғанын объективті куәландырулар болған жағдайда ғана құнсызданады.

(ж) Сақтандыру және қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек

Тікелей сақтандыру бойынша кредиторлық берешек сақтандыру төлемдері бойынша төленбеген берешекті, сақтандыру сыйлықақыларының төленбеген қайтарымдарын және комиссиялық төлемдер бойынша агенттерге берешектерді қамтиды.

Міндеттемелер төлеуге (реттеуге) арналған нақты берешек сомалары бойынша көрсетілген.

Қайта сақтандыру бойынша кредиторлық берешек берілген қайта сақтандыруға және қабылданған қайта сақтандыру бойынша төлеу тиіс залалдар бойынша міндеттемелерге жататын таза қайта сақтандыру сыйлықақылары бойынша қайта сақтандырушылар мен брокерлер алдындағы берешектерді қамтиды.

25. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(з) Қайта сақтандыру келісімшарттары бойынша активтер

Әдеттегі қызметін жүзеге асыру барысында Компания сақтандыру келісімшарттарын қайта сақтандыруға береді. Қайта сақтандыру келісімшарттары бойынша активтерге қайта сақтандыру ұйымының берешектері сомасы қамтылады. Қайта сақтандырушылардан алынатын сомалар қайта сақтандыру келісімшартына сәйкес сақтандыру өтемақыларын төлеу бойынша шығыстар секілді бағаланады. Құнсыздануға қатысты тексеріс әр есептік күнге немесе есептік жыл ішінде құнсыздану белгілері пайда болған жағдайда одан да жиі жүзеге асырылады. Құнсыздану – Компания келісімшарттардың шарттары бойынша өтелмеген сомаларды алмауы мүмкін болған жағдайда және Компания қайта сақтандырушылардан алатын сомалардың әсері сенімсіз түрде бағаланған жағдайларда объективті растамалар бар кезде туындайды. Құнсызданудан келген залал кірістер мен шығыстар туралы есепте ескеріледі.

Қайта сақтандыру келісімшарттары бойынша табыстар немесе залалдар мәміле жасаған күнге кезеңдегі кірістер мен шығыстарға шұғыл жатқызылады және амортизацияланбайды.

Қайта сақтандыруға берілген келісімшарттар Компанияны сақтанушылардың алдындағы міндеттемелерінен босатпайды.

Компания әдеттегі қызметінің барысында, егер қолдануға келсе, мүліктік сақтандыру келісімшарттары бойынша қайта сақтандыру тәуекелін өзіне қабылдайды. Қабылданған қайта сақтандыру бойынша сыйлықақылар мен залалдар қайта сақтандыру бойынша қызмет түрлерін

сыныптандыруды назарға ала отырып, қайта сақтандыру негізгі қызмет ретінде саналғандағы кірістер мен шығыстар секілді танылады.

Қайта сақтандыру бойынша міндеттемелер қайта сақтандырушы компаниялар алдындағы берешектер сомасын білдіреді. Төленуі тиіс сомалар қайта сақтандыру бойынша келісімшарттарға сәйкес бағаланады.

Сыйлықақылар мен залалдар әрі берілген, әрі қабылданған қайта сақтандыру үшін жалпы сомада ұсынылған.

Қайта сақтандыру бойынша активтер мен міндеттемелерді тануды тоқтату келісімшарттың міндеттемелер орындалған немесе мерзімі аяқталған, немесе келісімшарт басқа тарапқа берілген кезде жүзеге асырылады.

(и) Сақтандыру келісімшарттары бойынша міндеттемелер

Сақтандыру келісімшарттары бойынша міндеттемелер

Сақтандыру келісімшарттары бойынша міндеттемелер залалдар мәлімделген бе, жоқ па, оған қарамастан, залалдарды реттеуге арналған тиісті шығындармен бірге және құтқарылған мүліктің күтілетін құны мен басқа да орнына келтіру сомаларын шегеріп тастағанда, барлық орын алған, бірақ есептік күнге реттелмеген соңғы есептік құнына негізделген. Хабарлауды және залалдардың кейбір түрлерін реттеуді едәуір кешіктіру орын алуы мүмкін, сонымен есептік күнге олардың соңғы құнына сенімді болуға болмайды, атап айтқанда, бизнестәуекелдер, табиғатты қорғау тәуекелдері және қоршаған ортаны ластауға байланысты тәуекелдер бойынша міндеттемелерге қатысты.

Залалдарды реттеу бойынша залалдар мен шығындар қоры орын алған, бірақ әлі реттелмеген залалдарды реттеу бойынша залалдар мен шығындарды төлеу үшін жинақталады. Залалдарды реттеу бойынша залалдар мен шығындар қоры екі санатқа бөлінеді: мәлімделген залалдар қоры және ОМШҚ.

Мәлімделген шығындар қоры талаптар бойынша жасалған болашақ төлемдерді бағалауға негізделген, оның ішінде аталған талаптарға жататын қорды түзету бойынша шығындар. Бұл бағалаулар қорды жинақтау сәтінде қол жетімді болған фактілер мен мән-жайлардың негізінде әр нақты жағдай бойынша жүзеге асырылады.

Бұл бағалаулар Талаптарды реттеу бөлімі мамандарының жалпы сақтандыру бойынша қор жинақтау тәжірибесінің және талаптың нақты бір түрінің сипаты мен оны бағалау білімінің негізінде көрсетіледі. Нақты жағдайлар бойынша қорлар реттеу барысында үздіксіз қайта бағаланып отырылады және жаңа ақпарат келіп түсуіне қарай түзетулер енгізіледі.

ОМШҚ орын алған, бірақ әлі Компаниядан талап етілмеген залалдардың есептік құнын тану үшін жинақталады. ОМШҚ да мәлімделген залалдар қоры секілді есептік шығындарды тану үшін жинақталады, оған талаптарды соңғы реттеу үшін қажет шығындар да қосылады. Болған оқиға туралы ештеңе белгісіз болған кезде Компания өзінің қолда бар тенденциялар мен кез келген басқа ақылға қонымды факторларға түзетілген бұрынғы тәжірибесіне сүйенеді. ОМШҚ соңғы реттеудің күтілетін құнының және талаптарды басқару бойынша шығындардың актуарлық және статистикалық негіздерінде бағаланады. Талдаулар болашақ оқиғаларды болжау сәтінде белгілі болған фактілер мен мән-жайларға, болашақ инфляцияны бағалауға және әлеуметтік және экономикалық факторларға негізделген. ОМШҚ болжалдау кезінде пайдаланылған факторларға мысал ретінде залалдардың жиілігі тенденциясын, есептілікте

«ауырлық» және кешіктіру дәрежесін айтуға болады. ОМШҚ қосымша ақпараттар мен мәлімделген нақты шығындар туралы ақпараттардың келіп түсіне қарай қайта-қайта талданып отырылады.

25. Основные положения учетной политики, продолжение Есеп саясатының негізгі ережелері

Қайта сақтандырушының ОМШҚ-дағы және орын алған, бірақ мәлімделмеген шығындар қорындағы үлесі орын алған сақтандыру жағдайларына қатысты ретроспективті қолданылуы мүмкін қайта сақтандыру шарттарының негізінде есептеледі.

Алақұла сақтандыру сыйлықақылар қоры

Табыстырғыштарға төленуі тиіс комиссияларды қосқанда, алынған, сыйлықақылардың кейінгі кезеңдерге жататын бөлігі алақұла сыйлықақы ретінде кейінге қалдырылады. Алақұла сыйлықақылар қорындағы өзгерістер – табыс тәуекелдің қолданыс кезеңі ішінде танылуы үшін кірістер мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Қайта сақтандырушының үлесі алақұла сақтандыру сыйлықақысында қайта сақтандыру келісімшартының шарттары бойынша негізделген.

(к) Кейінге қалдырылған аквизициялық шығындар

Қаржылық кезең ішінде келген барлық қосымша шығындар сақтандыру бойынша жаңа келісімшарттарды алу және/немесе сақтандыру бойынша кейінгі қаржылық кезеңдерге көшірілетін қолда бар келісімшарттарды жаңалау үшін болашақ кезеңдерге болашақ табыстардан өтелуі тиіс шамада көшіріледі. Кейінге қалдырылған аквизициялық шығыстар келісімшарттың қолданыс мерзімі ішінде біркелкі капиталдандырылады және амортизацияланады және басқа активтер құрамында берілген. Барлық басқа аквизициялық шығыстар олардың келуіне қарай кезеңнің шығыстарына жатқызылады.

(м) Жалға алу**Компания жалгер ретінде**

Келісімшартты жасау кезінде Компания тұтастай алғанда келісімшарттың немесе оның жекелеген құрамдас бөліктерінің жалдау келісімшарты болып табылатынын бағалайды. Компания қысқа мерзімді жалдау және құны төмен активтерді жалға беруден басқа барлық жалдау бойынша активті пайдалану құқығын және тиісті жалдау міндеттемесін таниды. Мұндай жалдау келісімшарттары бойынша Компания жалдау төлемдерін жалдау мерзімі ішінде біркелкі әдіспен операциялық шығыстар ретінде таниды.

Жалдау бойынша міндеттеме қосымша қарыз қаражаттарын тарту мөлшерлемесін пайдалана отырып, жалдау төлемдерінің келтірілген құны бойынша танылады. Жалға алу басталғаннан кейін жалдау міндеттемесінің баланстық құны дисконттың амортизациясын көрсету үшін ұлғайтылады және жасалған жалдау төлемдерінің сомасына азаяды. Сонымен қатар, Компания жалдау келісімшартындағы жаңартуларды көрсету үшін жалдау міндеттемелерін қайта бағалайды.

Активті пайдалану құқығы оның бастапқы құны бойынша танылады, жалдауды ұйымдастыруға кеткен тікелей шығындарды шегеріп тастағанда, оған тиісті жалдау міндеттемесі, жалдау басталғанға дейін немесе оған дейін жасалған жалдау төлемдері жатады. Жалға беру басталғаннан кейін пайдалану құқығы есептелген амортизация мен құнсыздануды шегеріп тастағандағы өзіндік құны бойынша бағаланады.

Қандай да бір мөлшерлемеге немесе индекске тәуелді емес айнымалы төлемдер жалдау міндеттемесін және активті пайдаланудың тиісті құқығын бастапқы бағалаудан алынып

тасталлады. Мұндай төлемдер осы төлемдерге қажеттілікті тудыратын жағдай немесе оқиға орын алған кезеңдегі операциялық шығыстардың құрамында танылады.

Бір немесе бірнеше жалдауға жатпайтын құрамдастарды қамтитын жалдау келісімшарттары үшін Компания жалдауға жатпайтын құрамдастарды бөлмейді және оларды бір жалдау келісімшарты ретінде есепке алады.

(н) Провизиялар

Провизиялар Компанияда өткен оқиғаның нәтижесінде заңды немесе конструктивті міндеттеме болған жағдайда, аталған міндеттемені өтеу үшін экономикалық ресурстардың кетуі талап етілетін ықтималдық болған, сондай-ақ оның ақылға қонымды құнды бағалау жасалуы мүмкін жағдайда танылады. Егер ақшаның уақытша құнының әсері маңызды болған жағдайда, провизия ақшаның уақытша құнының ағымдағы нарықтық бағалауларын және қажет болған жағдайда міндеттемеге тән тәуекелдерді көрсететін салық салуға дейінгі мөлшерлеме бойынша күтілетін болашақ ақшаларды дисконттау арқылы есептеледі. Егер дисконттау қолданылса, уақыт өте келе провизиялар сомасының ұлғаюы қаржыландыру шығыстары ретінде танылады.

(о) Зейнетақы міндеттемелері

Компанияда Қазақстан Республикасының мемлекеттік зейнетақы жүйесіне қатысудан басқа қосымша зейнетақы сұлбалары жоқ, бұл жұмыс беруші мен қызметкерден жалақыдан белгіленген пайыздық мөлшерлеме бойынша есептелген ағымдағы жарналарды енгізуді талап етеді.

25. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы

(п) Қаржы құралдары

Тану

Компания қаржылық активтер мен міндеттемелерді қаржылық ереже туралы есепте – Компания сол құралға келісімшарт бойынша тарап болған кезде ғана таниды.

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу, қаржылық жағдай туралы есепте қорытындыны көрсету арқылы, танылған сомаларды өзара есепке алуға заңды түрде тіркелген құқығы және таза табыс/шығыс әдісі бойынша жұмыс істеу немесе міндеттемелерді өтеумен бірге активті іске асыру ниеті болған кезде жүзеге асырады.

39 ХҚЕС ережелеріне сәйкес қаржылық активтер мән-жайларға қарай кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер, қарыздар және дебиторлық берешек; өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар; және қолда бар сатуға арналған қаржылық активтер ретінде сыныптандырылады. Есепте бастапқы танылған кезде қаржылық активтер әділ құн бойынша бағаланады. Егер инвестициялар кірістер мен залалдар арқылы әділ құн бойынша бағаланатын қаржылық активтер ретінде бағаланбаса, онда есептілікте көрсету кезінде олардың әділ құнына соған байланысты мәміле бойынша шығындар да қосылады. Есепте қаржылық активтерді бастапқы көрсету кезінде Компания оларға тиісті санат белгілейді және содан кейін сипатталған белгілі бір жағдайларда қаржылық активтерді қайта сыныптандыруы мүмкін.

Тану күні

Қаржылық активтерді сатып алу және сату бойынша барлық стандартты операциялар мәміле

күніне, атап айтқанда Компания активтерді сатып алу міндеттемесін өзіне қабылдаған күнге танылады. стандартты сатып алулар немесе сатулар – нарықта қабылданған нормалармен немесе ережелермен әдетте белгіленген кезең ішінде жеткізуді талап ететін қаржылық активтерді сатып алуды немесе сатуды білдіреді.

«Бірінші күнгі табыс»

Егер белсенді емес нарықтағы мәміленің бағасы белгілі бір құрал бойынша бақыланатын нарықтағы ағымдағы нарықтық әділ құнға сәйкес келмейтін болса немесе бақыланатын нарықтардан алынатын ақпаратты ғана қамтитын шығыс параметрлері бағалау әдісіне негізделген болса, онда Компания кірістер мен шығыстар есебінде мәміленің бағасы мен әділ құн арасындағы мәміленің айырмашылығын шұғыл түрде мойындайды. Жабық ақпаратты пайдаланған жағдайда модельдің негізінде анықталған мәміле бағасы мен құнның арасындағы айырмашылық кірістер мен шығыстар есебінде – шығыс деректер бақыланатын болған жағдайда немесе қаржылық құралды тану тоқтатылған жағдайда ғана мойындалады.

Бағалау

Қаржылық активтер мен міндеттемелерді бастапқы таныған кезде олар төленген немесе тартылған өтемақыны білдіретін, мәміле бойынша тікелей шығындарды қамтитын әділ құн бойынша бағаланады. Бастапқы танудағы кірістер мен шығыстар меншік иелері берген (меншік иелерінен алған) қарыздарды қоспағанда, кірістер мен шығыстарда танылады, бастапқы тану кезінде тікелей капиталда танылатын кірістер мен шығыстар. Бастапқы танудан кейін меншік иелері берген қарыздар тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісінің негізінде амортизацияланатын құн бойынша бағаланады.

Бағаланатын әділ құнды анықтау кезінде қаржылық активтер сатып алу және мәміле күніндегі нарықтық баға белгілейтін бағалар бойынша бағаланады. Белсенді нарықта қаржылық активтерге баға белгілейтін бағалар болмаған кезде олардың әділ құны ұқсас сату құралдарының нарықтық баға белгілеуін пайдалану арқылы анықталады.

Тануды тоқтату

Компания активті қамтитын келісімшарт бойынша құқықтарды бақылауды жоғалтқанда қаржылық активті тану тоқтатылады. Мұндай жағдай құқықтар іске асырылған, басқа берілген немесе күшін жойған кезде орын алады. Қаржылық міндеттемені тануды тоқтату – оны өтеген жағдайда жүзеге асырылады.

26. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы

Қаржылық активтердің құнсыздануы

Баланстық есептің әр күніне Компания қаржылық активке немесе қаржылық активтер тобына құнсызданудың объективті растамасының болуына қатысты бағалау шарасын жүргізеді. Активті («залал оқиғасын») бастапқы танудан кейін орын алған бір (немесе бірнеше) оқиғаның нәтижесінде құнсызданудың объективті растамасы болған жағдайда ғана және ол залал оқиғасы сенімді бағалануы мүмкін қаржылық актив немесе қаржылық активтер тобы бойынша ақша қаражаттарының болжалды болашақтағы түсімдеріне әсер еткенде қаржылық активтің немесе қаржылық активтер тобының құнсыздануы орын алған деп саналады.

Кредиттік мекемелердегі есебі амортизацияланған құны бойынша жүргізілетін құралдарға қатысты Компания бастапқыда жекелеген маңызды қаржылық активтер үшін құнсызданудың объективті белгілерінің болуын жекеше түрде және жекелеген маңызға ие қаржылық активтер үшін жекеше түрде немесе жиынтығында бағалайды. Егер Компания жекеше түрде бағаланған қаржылық актив бойынша құнсызданудың объективті белгілері жоқ деп шешсе, ол маңызды болып санала ма, жоқ па, оған қарамастан Компания ол активті кредиттік тәуекелдің ұқсас сипаттамалары бар қаржылық активтер тобына енгізеді және оларды жиынтық негізде құнсыздануға қатысты бағалайды.

Құнсызданудан залалдарды туындауы жайлы объективті растамалар болған жағдайда залалдың сомасы активтердің баланстық құны мен ақша қаражаттарының бағаланған болашақ түсімдерінің келтірілген (қарыздар бойынша болашақ күтілетін залалдарды есепке алмайтын, әлі залал келмеген) құнының арасындағы айырмашылықты білдіреді. пайыздық табыстар актив бойынша бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме негізінде төмендетілген баланстық құн бойынша есептелуді жалғастырады. Қарыздар мен тиісті қор өтеуге ешқандай үміт болмаған және барлық қамтамалар іске асырылған немесе Компанияға берілген жағдайда шығынға жазылады. Егер келесі жылы құнсызданудан келген шығындардың бағаланған сомасы құнсызданудан келген шығындар танылғаннан кейін орын алған оқиғаға байланысты артып немесе кеміп жатса, құнсызданудан келген шығындардың бұрын таныған сомасы қордың есебін түзету арқылы артылады немесе кемітіледі. Егер бұрын шығынға жазылған сомалар кейіннен қалпына келтірілсе, онда қалпына келтірілген сома кірістер мен шығыстар есебінде көрсетіледі.

Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар

Тіркелген немесе анықталатын төлемдер мен тіркелген өтеу мерзімдері бар қаржылық активтер, Компания оларды өтеу мерзіміне дейін ұстауға ниетті немесе қабілетті болған жағдайда, өтегенге дейін ұсталатын активтер ретінде сыныптандырылады. Өтегенге дейін ұсталатын инвестициялар кейіннен амортизацияланатын құн бойынша есепке алынады. Кірістер мен шығыстар инвестициялар құнсызданған кезде кірістер мен шығыстар туралы есепте, сондай-ақ сыйлықақыны немесе дисконтты амортизациялаған кезде көрсетіледі.

Қарыздар мен дебиторлық берешектер

Қарыздар мен дебиторлық берешек – бұл белсенді нарықта айналымға түспеген, тіркелген

немесе анықталатын төлемер бар негізгі қаржылық активтер. Олар шұғыл сатуға немесе жақын болашақта сатуға арналмаған, және пайда мен шығындар немесе сатуға арналған қолда бар қаржылық активтер арқылы әділ құн бойынша бағаланатын ретінде сыныптандырылмайды. Мұндай активтер тиімді пайыздық мөлшерлеме әдісін пайдалану арқылы амортизацияланған құн бойынша көрсетіледі. Мұндай активтер бойынша кірістер шығыстар осындай активтердің шығуы немесе құнсыздануы кезінде, сондай-ақ сыйлықақы мен дисконтты амортизациялау кезінде кірістер мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі.

Әділ құнды анықтау

Есептік күнге белсенді нарықта сатылуы жүзеге асырылатын қаржылық құралдардың әділ құны, мәміле бойынша шығындарды шегермей, нарықтық баға белгілеу немесе дилерлердің баға белгілеу (ұзын жайғасымдар үшін сатып алуға баға белгілеу және қысқа жайғасымдар үшін сатуға баға белгілеулер) негізінде анықталады.

Белсенді арықта сатылмайтын басқа қаржылық құралдардың әділ құны сәйкес келетін бағалау әдістерін пайдалану арқылы анықталады. Бағалау әдісі таза келтірілген құнның негізіндегі модельді, бақыланатын нарықта бағалары бар ұқсас құралдармен салыстыруды, опциондарды бағалау модельдерін қамтиды.

27. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы

Өзара есепке алу

Қаржылық жағдай туралы есепте таза сальдоны көрсете отырып, қаржылық активтер мен міндеттемелерді өзара есепке алу заңды түрде бекітілген өзара есепке алуды іске асыруға құқығы және активті міндеттемелерді реттеумен бір мезгілде сату ниеті бар болған кезде ғана жүзеге асырылады.

Қаржылық активтерді қайта сыныптандыру

Егер Компанияның жақын болашақта пайда мен шығын арқылы әділ құн бойынша бағаланатын негізгі қаржылық активті сатуға ниеті болмаса, онда ол келесідей жағдайлардың бірінде қайта сыныптандырылуы мүмкін:

- Егер Компанияның аталған активті жақын болашақта немесе өтегенге дейін ұстап қалу ниеті және мүмкіндігі болса, жоғарыда ұсынылған кредит пен дебиторлық берешектің анықтамасын сай келетін қаржылық актив кредиттер мен дебиторлық берешектер санатына қайта сыныптандырылуы мүмкін;
- Басқа қаржылық активтер сатуға арналған қолда бар немесе өтегенге дейін ұсталатын санаттарға өте сирек жағдайларда қайта сыныптандырылуы мүмкін.

Қаржылық активтер қайта сыныптандыру күніне әділ құн бойынша бағаланады. Бұрын кірістер мен шығыстар туралы танылған кез келген кірістер мен шығыстар түзетілмейді. Қайта сыныптандыру күніне қаржылық активтің әділ құны оның жаңа бастапқы және амортизацияланған құны болады.

Алғы төлем және есептелген табыс

Алғы төлем және есептелген табыс бастапқы құн бойынша есепке алынған, шамамен олардың әділ құнына тең сомаларды қамтиды, өйткені олар есептік күннен кейін бір жыл ішінде сатылатын болады.

(р) Кірістер мен шығыстар**Сақтандыру жарналарынан түскен кіріс**

Сақтандыру келісімшарты бойынша тиесілі сақтандыру сыйлықақысының сомасы сол келісімшарт күшіне енген күннен бастап күшіне енеді және сақтандыру өтемінің кезеңі ішінде тепе-тең негізде есептеледі.

Есептік кезеңнен алдыңғы 12 ай ішінде күшіне енген сақтандыру келісімшарттары бойынша есептік кезеңге таза алақұла сыйлықақы қорының шамасына азайтылған еңбекпен табылған сақтандыру сыйлықақылары есептік кезеңнен алдыңғы 12 ай ішінде күшіне енген сақтандыру келісімшарттары бойынша сақтандыру сыйлықақылары ретінде есептеледі,

Сыйлықақылар комиссияларды және сатудан түскен салықтарды немесе басқа алымдарды шегергенге дейін көрсетілген. Егер келісімшарттың қолданысы сыйлықақы алудың салдарынан тоқтатылса, онда сыйлықақылар бойынша бүкіл тиісті есептелген, бірақ алынбаған табыс келісімшарттың қолданысы тоқтатылған күннен бастап шығынға жазылады.

Сақтандыру бойынша қол қойылған сақтандыру сыйлықақылары бір жылдың ішінде жасалған мәмілелерді көрсетеді. Алақұла сыйлықақылар – бір жыл ішінде қабылданған сыйлықақылардың бөлігі, олар есептік күннен кейінге сақтандыру өтемінің кезеңіне жатқызылады. Алақұла сақтандыру сыйлықақылары әдетте күн сайынғы немесе ай сайынғы тепе-тең негізде есептеледі. Табыстырғыштар жинаған, бірақ әлі алынған сақтандыру сыйлықақылары сақтандыру қызметінің бағалауы немесе бұрынғы тәжірибесі негізінде бағаланады және қабылданған сыйлықақыларға енгізіледі.

Компания әдеттегі қызметі барысында қолдану мүмкін болған сақтандыру келісімшарттары бойынша қайта сақтандыру тәуекелін өзіне қабылдайды. Қабылданған қайта сақтандыру бойынша сыйлықақылар мен шығындар қайта сақтандыру өнімін сыныптандыруды назарға ала отырып, қайта сақтандыру негізгі қызмет ретінде қарастырылған жағдайдағыдай табыстар мен шығындар ретінде қабылданады.

Өткізілген сақтандыру сыйлықақылары

Өткізілген қайта сақтандыру бойынша есептелген сыйлықақылары қайта сақтандыру бойынша келісімшарт жасалған кезеңде танылады және есептік күнге сомалар анықталмаған кездегі бағалауды қамтиды. Сыйлықақылар қайта сақтандыру келісімшартының қолданысы кезеңінде шығындарға жатқызылады және күн сайын тепе-тең негізде есептеледі.

Маңызды сақтандыру тәуекелін бермейтін қайта сақтандыру бойынша келісімшарттар қаржылық жағдай туралы есепте ескеріледі. Олар төленген немесе алынған қаражаттар негізінде танылатын депозитке салынған активтер немесе қаржылық міндеттемелер болып табылады, қайта сақтандырушы ұстап қалатын дәл анықталған сыйлықақылары немесе алымдар шегеріледі.

25. Есеп саясатының негізгі ережелері, жалғасы**Комиссиялар мен алымдар түріндегі кірістер**

Комиссиялар болашақ кезеңдерде көрсетілетін қызметтерге жатпайын болса, олар алынған кезеңдегі кірістер болып танылады. Егер олар болашақ кезеңдерде көрсетілетін қызметтер үшін комиссиялар болса, онда олар кейінге қалдырылады және келісімшарт мерзімі ішінде көрсетілетін қызметтер ретінде кірістер мен шығыстар туралы есепте көрсетіледі. Беру үшін

комиссиялар мен басқа да біржолғы комиссиялар кейінге қалдырылады және келісімшарттың кезеңі ішінде танылады.

Пайыздық табыстар мен шығыстар

Пайыздық табыстар активтің нақты табыстылығын немесе қолданылатын өзгермелі мөлшерлемені назарға ала отырып, есептелуіне қарай табыстар мен шығыстар туралы есепте танылады.

Қаржылық есептілікте көрсетілген қаржылық активтің немесе қаржылық активтер тобының құны төмендеген жағдайда пайыздық табыстар жаңа баланстық құнның негізінде бастапқы тиімді пайыздық мөлшерлеме бойынша танылуын жалғастырады.

Іске асырылған, табыстар мен шығыстар туралы есепте ескерілген табыстар мен шығындар

Негізгі құралдарды сатудан түскен іске асырылған табыстар мен шығындар сатудан түскен таза табыстар мен бастапқы немесе амортизацияланған құн арасындағы айырмашылық ретінде есептеледі. іске асырылған табыстар мен шығыстар сату мәмілесі жасалған кезде табыстар мен шығыстар туралы есепте танылады.

(с) Сыйақылар мен өтемақылар

Сақтандыру бойынша залалдар бір жыл ішінде орын алған талаптар бойынша барлық залалдар, олар мәлімделген бе, жоқ па, оған қарамастан, құтқарылған мүліктің құнын және басқа қайтарымдарды, бұрынғы жылдардың өтелмеген шығындарын шегеріп тастағанда, сақтандыру талаптарын реттеу бойынша шығындарды қамтиды.

Сақтандыру төлемдерін реттеуге арналған шығындар сақтандыру төлемдерін төлеуге және реттеуге байланысты жұмсалған ішкі және сыртқы шығындарды қамтиды. Ішкі шығындарға Сақтандыру төлемдерін реттеу департаментінің барлық тікелей шығындарын және талаптарды қарау функциясына тікелей қатысты жалпы және әкімшілік шығындардың кез келген бөлігін қамтиды.

(т) Табыс салығы бойынша шығыстар

Табыс салығы бойынша шығыстар ағымдағы және кейінге қалдырылған табыс салығын қамтиды. Табыс салығы бойынша шығыстар, капиталда танылған операцияларға қатысты бөлігін қоспағанда, кірістер мен шығыстарда көрсетіледі, бұл жағдайда ол да капиталда танылады.

Ағымдағы табыс салығы – өткен жылдардағы табыс салығы бойынша міндеттеме сомасына кез келген түзетулерді қосқанда, бір жыл үшін салық салынатын табыс бойынша төленуге жататын салық сомасы.

Кейінге қалдырылған салық қаржылық есептілік мақсаттары үшін активтер мен міндеттемелердің баланстық құны мен салық салу мақсатында пайдаланылған сомалар арасындағы уақытша айырмашылықтарды анықтау арқылы баланстық әдісті пайдалана отырып анықталады.

Кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері есепті күнгі күшіне енген немесе айтарлықтай күшіне енген салық мөлшерлемелеріне (және салық заңнамаларына) негізделген, активті өткізу немесе міндеттемені өтеу кезеңіне қолданылуы күтілетін салық мөлшерлемелері

бойынша бағаланады.

Кейінге қалдырылған салық активі осы активті пайдалануға болатын болашақ салық салынатын кірістің болуы ықтимал болған жағдайда ғана танылады. Кейінге қалдырылған салық активтерінің сомасы тиісті салық жеңілдіктерінің іске асырылу ықтималдылығы жойылған шамада азаяды.

Мерзімі кейінге қалдырылған салық активтері мен міндеттемелері ағымдағы салықтық активтерді ағымдағы салық міндеттемелеріне есепке жатқызуға заңды түрде бекітілген құқық болса және кейінге қалдырылған салықтар бір салық салу объектісіне және сол салық органына қатысты болса, есепке жатқызылады.

26. Есепті кезеңнен кейінгі оқиғалар

Есепті күннен кейін елеулі оқиғалар болған жоқ.